İŞKUR

2016

BİNGÖL

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

BİNGÖL ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

(2016)

YAZARLAR

Raporu Hazırlayanlar

Serkan BARAK

Ferhat HITAY

Ersin IRMAK

Koordinatör

Ercan GÖN

Şube Müdürü

SUNUŞ

İşsizlik, diğer illerde ve ülkelerde önemli olduğu kadar Bingöl ili için de önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. İşsizlik, sadece ekonomik bir sorun olmanın ötesinde, toplumsal ve kişisel yönleri de olan bir sorundur.

Gelişen teknoloji ve sanayileşmeyle birlikte işgücü piyasasında meydana gelen ya da gelebilecek değişimleri izleyebilmek işsizliğin doğru analiz edilmesi noktasında büyük önem arz etmektedir. Gittikçe artan nitelikli işgücü talebiyle birlikte istihdamın sorunları da artmaktadır. İşsizliğe rağmen, İşgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu alanlarda çalışacak işgücü temininde nitelik ve nicelik yönünden bir takım sorunlar yaşanmaktadır. Bu durum işverenlerin beklentileri ile işsizlerin vasıflarının örtüşmemesinden, bir anlamda arz talep dengesinin sağlanamamasından kaynaklanmaktadır.

İşsizliğin azaltılmasında önemli bir yer tutan yerel dinamiklerin istihdam oluşturma ya da arttırma çabasına yönelmeleri için öncelikle ihtiyaç analizlerinin yapılması kaçınılmazdır. Bunu daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla işgücü piyasasının talep ve isteklerini detaylı bir şekilde inceleme gerekliliği de kaçınılmazdır. İlimizde yakın zamanda hayata geçirilecek ve sanayi alanında önemli atılımlar yakalayacağımız bazı sektörlerde hangi alanlarda ihtiyaç olduğunu önceden tespit etmeye yönelik çalışmalar, ilerleyen dönemlerde karşımıza istihdam olarak çıkabilecektir.

Bingöl Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü tarafından işverenlerimiz ile yüz yüze görüşme yapılarak gerçekleştirilen İşgücü Piyasası Araştırması işgücü piyasasında hangi niteliklere sahip eleman aranıyor sorusunun cevabını oluşturmaktadır. Araştırma sonrasında hazırlanan Raporun sonuçları ilgili tüm kuruluşlarla paylaşılarak, işsizliğin en aza indirilmesi, nitelikli eleman sayısının arttırılması, aranan nitelik ve becerilere göre aktif işgücü programlarının düzenlenmesi istihdamı arttırmada önemli rol oynayacaktır.

Bu çalışmada emeği geçen başta Bingöl Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü personellerine ve desteğini esirgemeyen tüm kurum ve kuruluşlara teşekkür ediyor, 2016 yılı Bingöl İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını diliyorum.

Yavuz Selim KÖŞGER
Bingöl Valisi

.

ÖNSÖZ

İşgücü piyasaları hem sosyal politika alanının hem de ekonomi politikalarının temelinde yer alması nedeniyle yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde önemini her geçen gün arttırmaktadır.

Ulusal düzeyde istihdam politikaların oluşturulmasında ülke genelinde yapılan İşgücü Piyasası Analizleri önem kazanırken, yerel politikaların oluşturulmasında da yerel işgücü piyasası analizleri önemlidir.

Bu çerçevede hazırlanan "2016 yılı Bingöl İşgücü Piyasası Araştırma Raporu" işgücü talebine ilişkin eğilimler hakkında değerlendirmeler ile ilimizin işgücü piyasasındaki nitelik ve ihtiyaçlarını ortaya çıkaracak şekilde güncel durumu belirlemeye yönelik bilgiler içermektedir.

Raporda il düzeyinde, sektör ve meslek sınıflaması bazında çalışan sayısı, açık iş, açık işte talep edilen eğitim düzeyleri ve mesleki beceriler, açık işlerin karşılanma biçimleri, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiştir.

Ayrıca ilimizde hangi mesleklerde işgücü ihtiyacı olduğu ve bu ihtiyaçların karşılanmasında hangi alanda mesleki eğitim kurslarının açılması yönünde çalışmalar olabileceği belirtilmiştir. Bu rapor, bir anlamda, ilimiz işgücü piyasasının fotoğrafı olma özelliği taşımakta ve uygulanacak aktif işgücü programları hakkında bir kaynak oluşturmakla

birlikte nitelikli ve uzun süreli istihdamı sağlamaya ve verimliliği artırmaya katkı sağlayabilecektir.

İşgücü piyasası analizi sonuçları sadece İŞKUR için değil insan kaynakları alanında proje ve program yürüten tüm kurum ve kuruluşlar için de planlama yapma imkânı sağlamaktadır.

Yerel düzeyde gerçekleştirilen bu çalışmanın ilimizin işgücü piyasasının yapısını ve ihtiyaçlarını belirlemede ve istihdam politikasının oluşturulmasında önemli katkılar sunacağına inanıyorum.

Çalışmamıza destek veren başta Valimiz Yavuz Selim KÖŞGER'e Çalışma ve İş Kurumu personelimize ve araştırmada sorulan sorulara içtenlikle cevap veren işverenlerimize teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Mehmet Fesih GÜLER
Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ iii
İÇİNDEKİLER iii
TABLOLAR LİSTESİ iv
ŞEKİLLER LİSTESİ v
KISALTMALAR vi
YÖNETİCİ ÖZETİ vii
GİRİŞ 1
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 2
İŞKUR GÖSTERGELERİ 4
Kayıtlı İşsiz 4
Açık İşler 6
İşe Yerleştirmeler 7
Mesleki Eğitim Faaliyetleri 9
İşsizlik Ödeneği 10
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 12
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 14
İşyeri Verileri 14
Mevcut İstihdam 24
AÇIK İŞLER 28
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 45
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 54
SONUÇ 60
KAYNAKÇA 62
EKLER 63
EK 1: 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 63
EK 2: ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ VE ÖRNEK SAYILARI 71
EK 3: TANIM VE KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ 72

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013) ... 2
Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2015) ... 5
Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2015) ... 7
Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2015) ... 8
Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2010-2015) ... 9
Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2015) ... 10
Tablo 7: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2015) ... 11
Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı ... 14
Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları ... 22
Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 24
Tablo 11: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları ... 26
Tablo 12: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 26
Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler ... 27
Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı ... 29
Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı ... 29
Tablo 16: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi ... 34
Tablo 17: Açık İş Arama Süresinin Cinsiyete Göre Dağılımı ... 35
Tablo 18: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi ... 37
Tablo 19: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması ... 38
Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ... 39
Tablo 21: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları ... 39
Tablo 22: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı ... 40
Tablo 23: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi ... 41
Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları ... 42
Tablo 25: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması ... 43
Tablo 26: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler ... 44
Tablo 27: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması ... 45
Tablo 28: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı ... 47
Tablo 29: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı ... 49
Tablo 30: Meslek Grubuna Göre TGÇM Nedenleri ... 52
Tablo 31: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri ... 53
Tablo 32: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri ... 55
Tablo 33: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi ... 55
Tablo 34: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi ... 56
Tablo 35: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler ... 57

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013) 3
Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2015) 4
Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2015) 6
Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2015) 8
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı 16
Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı 16
Şekil 7: Kadınların Part-time Çalışma Durumu 17
Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu 18
Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu 19
Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı 20
Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 21
Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 22
Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Durumu 23
Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları 25
Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı 28
Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları 30
Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları 31
Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi 32
Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 32
Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 33
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Süresine Göre Dağılımı 35
Şekil 22: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 36
Şekil 23: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı 37
Şekil 24: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 46
Şekil 25: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 46
Şekil 26: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 47
Şekil 27: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı 50
Şekil 28: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri 51
Şekil 29: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO 58
Şekil 30: İşverenlerin Bir Yıl Sonraki İstihdam Değişim Beklentilerine Göre Beş Yıl Sonraki Beklentileri 59

KISALTMALAR

EUROSTAT	Avrupa Birliği İstatistik Ofisi
İEP	İşbaşı Eğitim Programı
İKO	İşgücüne Katılma Oranı
İO	İşsizlik Oranı
İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
RİP	Resmi İstatistik Programı
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
TYP	Toplum Yararına Program

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek amacıyla hem arz hem de talep verilerini içeren bu raporda arz tarafının verilerini yayınlayan TÜİK'in rakamları ile İŞKUR'un idari kayıtlarında tuttuğu verilerinden hareket ederek işgücü piyasasının arz boyutu incelenmiştir.

İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır.

İl düzeyinde yayımlanan en son veri olan 2013 yılı verilerine göre Bingöl ilinde İşgücüne Katılım Oranı yüzde 54,6; İstihdam Oranı yüzde 50,8 ve İşsizlik Oranı yüzde 7 olarak gerçekleşmiştir.2013 yılında Türkiye'de işsizlik oranı yüzde 9 olarak gerçekleşmiştir.

İşgücünün arz boyutuna ilişkin diğer veriler İŞKUR idari kayıtlarından üretilmektedir. Bu veriler Kurumun sunmuş olduğu hizmetler ile yürütmüş olduğu faaliyetlere ilişkindir. Bingöl ilinde 2015 yılında İŞKUR verilerine göre kayıtlı işsiz sayısı 17 bin 512'dir. Bu sayının yüzde 56,5'i kadınlardan, yüzde 43,4'ü de erkeklerden oluşmaktadır.

En fazla kayıtlı işsiz Beden İşçisi(Genel) mesleğinde bulunmaktadır. 2015 yılında Bingöl ilinde 4 bin 704 kişilik bir açık iş alınmış olup, en fazla açık iş Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi ve Beden İşçisi(Genel) mesleğinde bulunmaktadır. İşe yerleştirme rakamı ise 2015 yılında 2892 kişi olarak gerçekleşmiştir.

2015 yılında İŞKUR tarafından işe yerleştirilenlerin yüzde 28,9'u kadınlar, yüzde 71'i ise erkekler oluşturmaktadır. En fazla işe yerleştirme yapılan meslek ise Beden İşçisi(Genel) olmuştur. Bingöl İl Müdürlüğünce düzenlenen eğitim programları kapsamında ilk sırada İşbaşı Eğitim Programları gelmektedir. Toplam açılan programların yüzde 88,3'ü bu programlardan oluşmaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin kayıtlı olduğu ilk üç meslek ise Beden İşçisi (Genel), Büro Memuru(Genel) ve Beden İşçisi(Temizlik) meslekleri olmuştur.

Bingöl İşgücü Piyasası Araştırması çerçevesinde toplam 244 işyeri belirlenmiş bunlardan 165 tanesi ile görüşme gerçekleştirilmiştir. Cevap veren işyerleri aracılığı ile araştırma kapsamında Bingöl iline ait 179 işyerine yönelik veri derlenmiştir. Bu işyerleri 20 ve üzeri kişi çalıştıran işyerlerinden oluşmaktadır.

Bingöl ilinde gerçekleştirilen İşgücü Piyasası Analizi kapsamında ziyaret edilen 165 işyerinde toplam 9 bin 15 kişi istihdam edilmektedir. Toplam çalışanlar içerisinde erkeklerin istihdam sayısı 7 bin 661 ve istihdam oranı yüzde 84,9 kadınların istihdam sayısı 1.353 ve istihdam oranı yüzde 15,1'tir. Bu oranlara göre erkeklerin işgücü piyasasında kadınlardan yaklaşık 5,5 kat daha fazla yer aldığı söylenebilir.

Yapılan araştırmalara göre Bingöl ilinde çalışan sayısının en fazla olduğu sektörün İnşaat sektörü olduğu görülmektedir. İkinci sırada Diğer Hizmet Faaliyetleri, üçüncü sırada ise İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörü yer almaktadır.

Meslek gruplarına göre çalışanlar incelendiğinde en fazla istihdam edilen meslek grubu Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubudur.

İlimizde çoğu meslek grubunda erkek istihdamı kadın istihdamından fazla iken sadece Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda kadın istihdamı erkek istihdamından fazladır.

Bingöl ilinde çalışanların mesleklere göre dağılımında ilk 5 meslek İnşaat İşçisi, Temizlik Görevlisi, Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı, İnşaat Elemanları Kalıpçısı(Elle) ve Güvenlik Görevlisi meslekleridir.

Açık işi olan işyerleri dağılımına bakıldığında Bingöl ilinde yüzde 7,5'lik bir oran karşımıza çıkmaktadır. 179 işyerinden yüzde 92,5'i açık işi olmadığını belirtmiştir.

Bingöl genelinde görüşülen 179 iş yerinden toplam 128 açık iş talep edilmiştir. İl genelinde açık iş oranı yüzde 1,4'tür.

Bingöl ili İşgücü Piyasası Analizi sonucunda en çok Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründe açık iş alınmıştır. Öyle ki onu İmalat ve İnşaat takip etmektedir.

Açık iş verme oranında ise İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri Sektörü ön plana çıkmıştır. Bu sektördeki her 2 işyerinden 1'inde açık iş bulunmaktadır. İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri Sektörünü yüzde 27,8 ile İmalat sektörü ve yüzde 20 ile Konaklama Ve Yiyecek Faaliyetleri takip etmektedir. Bir diğer ifadeyle İmalat sektöründe bulunan her 10 işyerinden 3'ünde açık iş bulunurken Konaklama ve Yiyecek Faaliyetleri sektöründe bulunan her 5 işyerinden 1'inde açık iş bulunmaktadır.

Araştırma yaptığımız referans döneminde (8 Nisan - 6 Mayıs) Bingöl'de 179 işyerinden eleman temininde güçlük çeken işyeri oranı yüzde 13 çıkmaktadır. Eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin açık iş oranı ilin açık iş oranından (1,4) 2,8 puan fazla olarak 4,2 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Bingöl ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 100 kişi ile Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı mesleği ve Makine (Dikiş) Mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla 20 kişi ile Tavuk Döner Ustası, 7 kişi ile İnşaat Elemanları Kalıpçısı(Elle) meslekleri takip etmektedirler.

İşgücü Piyasası Analizi çerçevesinde ilimizdeki işverenlere, 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle mevcut istihdamlarında artış ve azalış beklentileri sorulmuştur. Bingöl ili için net istihdam değişim oranı yüzde 2,4'tür. Net istihdam değişim oranlarına göre ise çalışan sayılarındaki farklılık, bu sıralamayı değiştirmektedir. Öyle ki en yüksek net istihdam değişim oranı, Ulaştırma Ve Depolama Sektörüne ait iken Toptan ve Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı Sektörü sıralamada daha alt sıralarda yer almakla beraber en düşük net istihdam değişim oranının yine bu sektöre ait olduğu görülmektedir.

GİRİŞ

Bingöl İşgücü Piyasası Araştırması sonucu derlenen veriler ile il işgücü piyasasının sorunlarına ışık tutulabilecektir. Alınacak kararların ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliği için bu araştırma sonucunda elde edilen verilerin kıymeti bir hayli büyüktür. Bingöl İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu da bu önemli bilgileri içeren ve il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. Zira etkin bir işgücü piyasası için işgücü piyasasının aktörlerini oluşturan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklediklerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemine oturtturmak, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

Bu bağlamda İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR düzeyindeki politikalara değil, Türkiye'de işgücü piyasası konusuyla ilgilenen her kuruma önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum olarak İŞKUR'u görmekteyiz.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak sürdürülmektedir. Her sene periyodik olarak yapılan bu araştırmalar kapsamında 2016 yılı için Bingöl ilinde 8 Nisan – 6 Mayıs 2016 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiştir. Akabinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu rapor iki bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölümde, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan işgücü göstergelerinin yanında İŞKUR verileri ile birlikte il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir.

İkinci bölümde, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Bingöl ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır. İşgücü Piyasası Araştırmasının amacı işverenlerin mevcut istihdam ve açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İşgücü arzı ve talebinin karşılaşarak işgücünün fiyatı olan ücret düzeyinin ve çalışma koşullarının belirlendiği piyasalara işgücü piyasası denmektedir. İşgücünü arz edenler ile işgücünü talep edenlerin buluştuğu ortam olan işgücü piyasaların etkin işleyişi için arz ve talep yönünün nitelik ve nicelik anlamında analizlerinin yapılmasını gerekli kılmaktadır. Ancak işgücü piyasası çok fazla değişkeni bulunan bir ortam olduğundan analizleri de zorlaşmaktadır. Gerek demografik yapı gerekse sosyal ve ekonomik şartlar işgücü piyasasını etkilemektedir.

İşgücü piyasasında aktif bir şekilde bulunan işgücü kavramı, istihdam edilenler ve işsizlerden; işgücü talebi ise işgücünü istihdam etmek isteyen işverenlerden oluşmaktadır. Bu bölümde işgücünün arz tarafına ilişkin verilere yer verilecek olup işgücünün arz tarafını etkileyen tüm değişkenlerin bilgisine il bazında ulaşılamamaktadır. Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) çerçevesinde 26 bölgeden oluşmaktadır. İBBS sınıflandırmasında Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli olarak TRB1 bölgesindedir. İşgücü arzına ilişkin verileri üreten TÜİK, bölgesel veri setleri yanında il bazında temel işgücü göstergelerini yayınlamaktadır. Bu bölümde Bingöl ilinin işgücü piyasası hakkında bilgi sahibi olunabilecek temel veriler ile İŞKUR verilerine yer verilecektir.

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013)

Yıllar	İşgücüne Katılma Oranı	İstihdam Oranı	İşsizlik Oranı
2008	**39,1**	**33,3**	**14,8**
2009	**43,3**	**35,6**	**17,8**
2010	**46,3**	**40,5**	**12,5**
2011	**51,2**	**46,3**	**9,6**
2012	**50,7**	**46,5**	**8,3**
2013	**54,6**	**50,8**	**7,0**

Kaynak: TÜİK

Tablo 1'de Bingöl ili için TÜİK' in yayımlamış olduğu temel işgücü göstergelerinden işgücüne katılma oranı, istihdam ve işsizlik oranlarına yer verilmiştir. İşgücüne katılma oranı, istihdam edilenler ve işsizlerden oluşan işgücünün çalışma çağındaki nüfusa oranlanmasıyla elde edilmektedir. Bir ülkede işgücüne katılma oranının yükselmesi, çalışma çağındaki nüfus içerisindeki daha çok kişinin işgücü

piyasasında bulunması ve atıl durumda olan işgücünün istihdam olma şansının artması anlamına gelmektedir. İstihdam oranı ise istihdam edilenlerin çalışma çağındaki nüfusa; işsizlik oranı da işsizlerin işgücüne oranlanması suretiyle hesaplanmaktadır. Yalnız işgücüne katılma oranı, istihdam oranı ve işsizlik oranları tek başına bir anlam ifade etmemekte, tüm bu oranlar eğitim durumu, cinsiyet, medeni hal, sahip olunan beceriler, sektörün durumu gibi faktörlerle beraber analize dahil edilmelidir.

Şekil 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013)

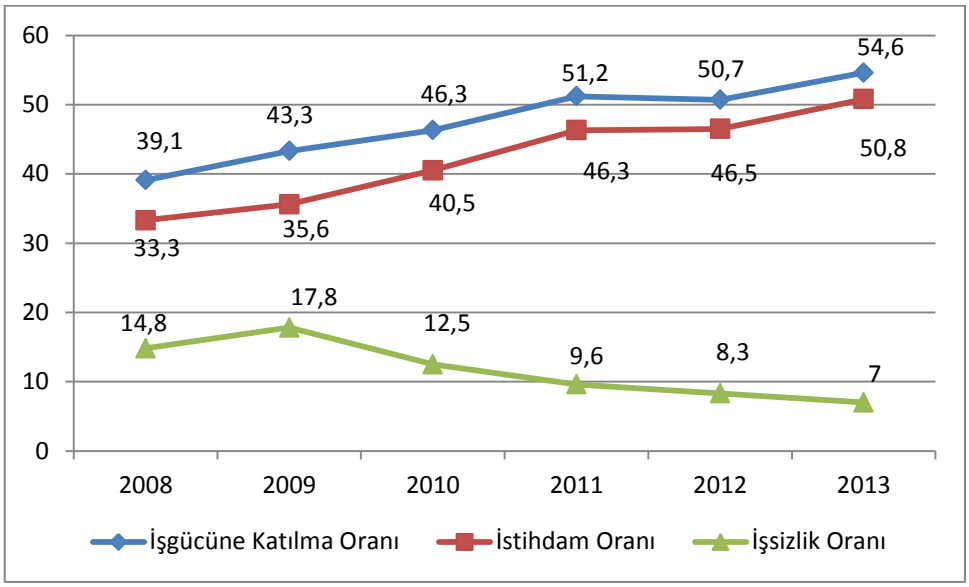

Kaynak: TÜİK

Tablo ve grafikte görüldüğü üzere, işgücüne katılma oranı 2008 yılından itibaren 2013 yılına kadar artış göstermiştir. İşgücüne katılma oranı ise ekonomik olarak aktif olan yani üreten nüfusun çalışabilir yaş aralığındaki toplam nüfusa oranını göstermekte olup, ekonomik olarak üreten nüfusun arttığını göstermektedir.

Çalışanların, çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam oranı ise 2008-2013 yılları arasında sürekli olarak artış göstermiştir. Söz konusu oran 2010-2011 döneminde 6 puanlık bir artış göstermiştir. Bu eğri yorumlanacak olursa iki farklı analiz söz konusu olmaktadır.

Birinci durumda çalışabilir yaştaki kişi sayısının azalması, ikinci durumda ise istihdam alanlarının yeterli seviyede gelişmesiyle, çalışabilir çağa gelen insanların işgücüne katılım göstermesi söz konusu olmuştur.

İşsizlik oranı eğrisi incelendiğinde ise, işsizlik oranı bazı yıllarda, bir önceki yıla göre artış gösterse de genel eğilim işsizlik oranının azaldığı yönündedir. Bu oran diğerleri ile birlikte

yorumlandığında ise, Bingöl ili işgücü piyasasında çalışma çağına giren nüfusun arttığı ve bu duruma nazaran istihdam alanlarının arttığı söylenebilir. 2008-2013 yılları arası özellikle 2009 yılında küresel alanda yaşanan ekonomik gelişmelerin de etkisiyle Bingöl ili işgücü piyasası için çok olumlu bir seyir olmamıştır. 2009 yılında işsizlik oranı yüzde 17,8 olarak gerçekleşmiştir.

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgisine ulaşılabilmektedir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı işsizler, işsiz olup İŞKUR'a iş aramak için başvuruda bulunan kişileri kapsamaktadır. Bir kişi Kuruma kayıt olduktan sonra 12 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kayıtlarda aktif durumdan pasif duruma geçmektedir. Daha önce 18 ay olarak belirlenen aktif kayıtta kalma süresi 2016 yılı Ocak ayı ile birlikte 12 aya düşürülmüştür. Şekil 2'de yıllar itibariyle Bingöl ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2015)

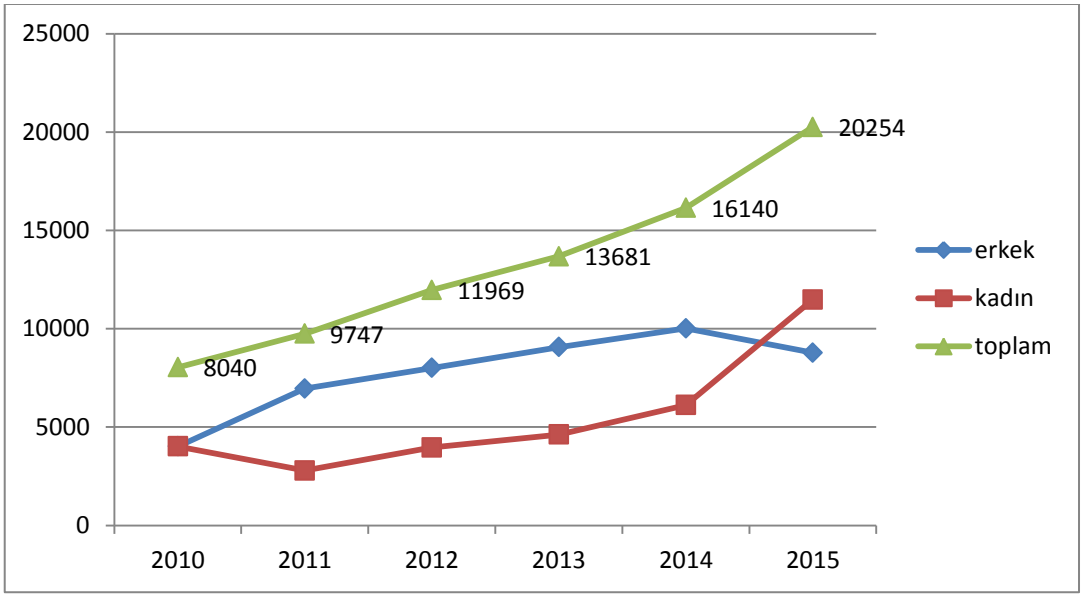

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Bingöl ilinde 5 bin 736 kişi İŞKUR'a kayıtlı iken, 2015 yılı sonu itibariyle bu sayı yaklaşık iki buçuk kattan fazla artarak 20 bin 254'e yükselmiştir. Rakamlardaki yükseliş İŞKUR'un tanınırlığının artmasından ve işgücü piyasasında aktif bir oyuncu hale gelmesinden kaynaklanmaktadır. İŞKUR'a

kayıtlı erkeklerin sayısında yıllar itibariyle artış yaşanmış, sonraki yıllarda ise bu artış yine devam etmiştir. Kadınlarda ise 2010 yılında 4 bin 20 kişi kayıtlı iken, 2015 yılında bu sayı yaklaşık üç kat artarak 11 bin 478 kişiye çıkmıştır. Kadınların ekonomik değer üretmek ve ev ekonomisine katkı sağlamak amacıyla işgücü piyasasında yer almak istemeleri, bu sayıda belirgin bir artış olmasını sağlamıştır. Bu sebeplerin dışında İŞKUR'un kadınlara yönelik düzenlediği mesleki eğitim kurslarına ve diğer aktif işgücü programlarına katılımın fazla olması İŞKUR'un işgücü piyasasında tanınırlığının ve etkinliğinin arttığının göstergesidir.*(Bkz.Grafik2)*

Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2015)

Meslekler	Açık İş
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	13007
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	1653
BÜRO MEMURU (GENEL)	676
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	491
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	211
ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	138
ÇOCUK GELİŞİM ELEMANI	96
BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	93
GARSON (SERVİS ELEMANI)	92
AŞÇI	87
DİĞER MESLEKLER	968
Toplam	17.512

Kaynak: İŞKUR

İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı 2015 yılı sonu itibari ile 17 bin 512'dir. Kayıtlı işsizlerin mesleklere göre dağılımı sıralamasında yer alan ilk üç meslekten ikisi nitelik gerektirmeyen meslekler iken diğeri ise büro memuru mesleğidir.

Bu meslekleri sırasıyla Beden işçisi (temizlik), Beden işçisi (inşaat),Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Çocuk gelişim elemanı, Bilgisayar İşletmeni ve Garson servis elemanı mesleklerinin sıralandığı görülmektedir. Tabloda yer alan nitelik gerektirmeyen mesleklerin daha çok sezonluk alımı yapılan Toplum Yararına Programları (TYP) belirleyici olmuştur. Ayrıca en çok bu sektörde iş arayan ve işveren bulunduğundan kayıtlı işsizler nitelik gerektirmeyen meslekler yönünde ağırlık kazanmıştır.

Herhangi bir niteliği olmayan kişilerin çokça müracaat ettiği "Toplum Yararına Programlar" (TYP) neticesinde nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı işgücü göstergelerinde bir takım nicel değişiklikler olmuştur. Beden İşçisi (Genel) ve Beden İşçisi (Temizlik) mesleklerinde yaşanan genel artış bu noktada ortaya çıkmaktadır.

Açık İşler

Açık iş; en basit tanımlama ile Kuruma işverenler tarafından verilen işgücü talebidir. Açık iş sayısının artması kendisini işe yerleştirmede göstermekte ve işverenlerin İŞKUR ile çalışma isteklerinin arttığı yönünde izlenim vermektedir.

Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2015)

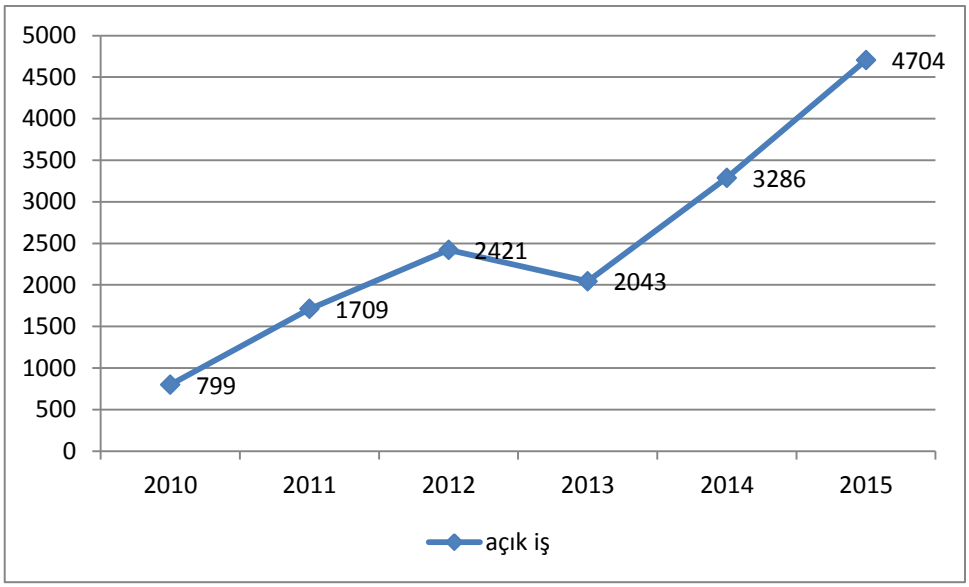

Kaynak: İŞKUR

2015 Yılı Sonu İtibari İle Açık İşlerde birinci Ve ikinci sırayı Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi ve Beden işçisi (Genel) almış olup, bu meslekleri sırasıyla Güvenlik Görevlisi, Makineci (Dikiş) Beden işçisi(Temizlik), Çocuk Bakıcısı, İşletme İnşaat Bakım Onarımcısı, Çocuk Gelişim Elemanı ve Şoför – Yük taşıma meslekleri izlemiştir. Bingöl ilinde Çağrı Merkezlerinin ve tekstil firmalarının varlığı ve bu sektörlerde talep edilen mesleklerin açık işlerde etkili olduğunu söylemek mümkündür.*(Bkz. Tablo3)*

Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları

ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	1320
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	719
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	638
MAKİNECİ (DİKİŞ)	560
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	422
ÇOCUK BAKICISI/ÇOCUK BAKIM ELEMANI	102
İŞLETME İNŞAAT BAKIM ONARIMCISI	82
ÇOCUK GELİŞİM ELEMANI	51
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	51
BÜRO İŞÇİSİ	30
DİĞER MESLEKLER	729
TOPLAM	4704

Kaynak: İŞKUR

Bingöl ilinde 2015 yılında 4 bin 704 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, kayıtlı işsizlerde olduğu gibi ilk 3 sırada Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Beden İşçisi (Genel) ve Güvenlik Görevlisi meslekleri, farklı olarak dördüncü sırada Makineci (Dikiş)mesleği yer almıştır. Daha sonra bu meslekleri Temizlik Görevlisi, Çocuk Bakıcısı/Çocuk Bakım Elemanı, İşletme İnşaat Bakım Onarımcısı, Çocuk Gelişim Elemanı, Şoför-Yük Taşıma ve Büro Memuru (Genel) meslekleri takip etmiştir.

İşe Yerleştirmeler

İşe yerleştirme sayılarının artışı için işverenlerden alınan açık işlerin artışının önemli olduğu bilinmektedir. Bingöl ilinde de açık iş sayılarının artışı ile beraber işe yerleştirme rakamlarında da artış eğilimi göze çarpmaktadır.

Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2015)

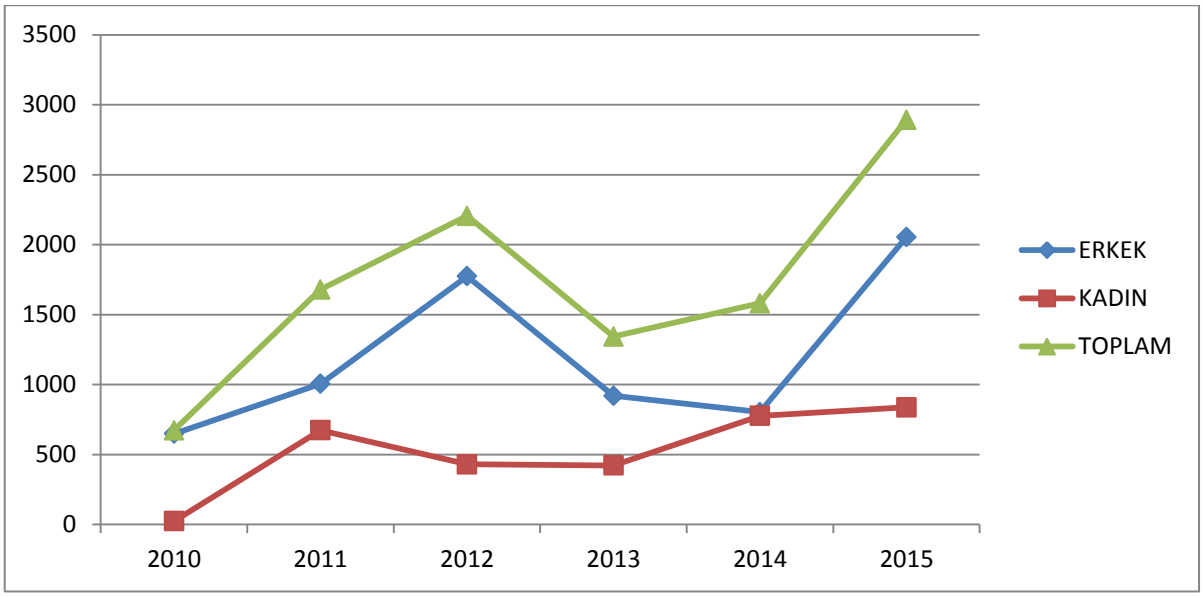

Kaynak: İŞKUR

2015 yılında gerçekleşen işe yerleştirmelere meslek bazında bakıldığında; ilk iki sırada Beden İşçisi (Genel)ve Beden İşçisi (Temizlik) meslekleri yer almaktadır. Bu meslekleri sırasıyla; Büro Memuru (Genel), Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (İnşaat), Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi meslekleri takip etmektedir.

Kayıtlı işsiz, açık iş ve işe yerleştirme göstergelerinde yer alan mesleklere baktığımızda, işgücü piyasası tarafından talep edilen mesleklerle kayıtlı işsizlerin meslekler bazında örtüştüğü görülmektedir. Söz konusu durum işe yerleştirmelerin mesleklere göre dağılımında da kendisini göstermektedir.*(Bkz. Tablo4)*

Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2015)

Meslekler	Açık İş
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	13.007
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	1653
BÜRO MEMURU (GENEL)	676
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	491
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	211
ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	138
ÇOCUK GELİŞİM ELEMANI	96
BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	93
GARSON (SERVİS ELEMANI)	92
AŞÇI	87
DİĞER MESLEKLER	968
Toplam	17.512

Kaynak: İŞKUR

Bingöl ilinde hem kayıtlı işsiz hem de alınan açık işlerde meslek bilgisine bakıldığında ilk sırada Beden İşçisi (Genel)mesleği öne çıkmıştır. Bu mesleği Beden İşçisi (Temizlik), Büro Memuru (Genel), Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (İnşaat), Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Çocuk Gelişim Elemanı, Bilgisayar İşletmeni, Garson (Servis Elemanı) ve Aşçı meslekleri takip etmektedir.

Mesleki Eğitim Faaliyetleri

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla işgücü piyasasında becerileri eskimiş ya da hiçbir niteliği olmayan işgücüne beceri kazandırarak daha kolay iş bulmasına imkân vermekte ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır.

Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır. Toplum yararına programlar ise işsizliğin yoğun olduğu yerlerde ve dönemlerde işgücünün, işgücü piyasasından uzak kalmasını önlemede önemli bir araçtır.

Tablo 5'te İŞKUR'un aktif işgücü piyasası programları kapsamında Bingöl ilinde gerçekleştirdiği faaliyetlerin verileri yer almaktadır.

Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2010-2015)

Yıllar	Aktif İşgücü Programları								Toplum Yararına Programlar	
	Meslek i Eğitim Kurs Sayısı	Mesleki Eğitim Kursiye r Sayısı	İEP Progra m Sayısı	İEP Katılımc ı Sayısı	Girişimcili k Eğitimi Program Sayısı	Girişimcili k Eğitimi Katılımcı Sayısı	Toplam Kurs Sayısı	Toplam Kursiye r Sayısı	TYP Sayısı	TYP Katılımc ı Sayısı
2015	22	1.090	226	417	4	116	252	1.623	96	6.739
2014	21	667	104	206	4	111	129	984	76	5.019
2013	12	416	55	140	2	105	69	661	50	3.153
2012	15	402	22	72	0	0	37	474	47	1.984
2011	17	393	23	85	8	199	48	677	19	661
2010	57	1.267	2	2	0	0	59	1.269	19	327

Kaynak: İŞKUR

2015 yılında aktif işgücü programları kapsamında 252 adet program düzenlenmiş ve bu programlara toplam 1623 kişi katılmıştır.

Toplum Yararına Program (TYP) dâhilinde ise 6 bin 739 kişi programdan yararlanmıştır.

İşbaşı Eğitim Programı (İEP) ise piyasa tarafından oldukça rağbet gören, işe alımlarda ve meslekte tecrübe edinme noktasında en anlamlı geri dönüşlerin olduğu ve en fazla istihdamın sağlandığı programdır. 2015 yılında 226 İEP düzenlenmiş olup 417 kişi bu programlardan faydalanmıştır.

Mesleki eğitim kurslarında ise 22 adet kurs düzenlenmiş olup 1090 kişi bu kurslardan faydalanmıştır.

İŞKUR'un düzenlediği aktif işgücü programları kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgisini artırmakla kalmayıp hem kişilere meslek kazandırmakta, hem de kişilerin işgücü piyasasına girişinde aracı rol oynamaktadır.*(Bkz. Tablo5)*

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur. Bingöl ilinde 2015 yılında toplam bin 380 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. 2015 yılında işsizlik ödeneği başvuru sayısı bin 974'tür.

Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2015)

Yıllar	İşsizlik Ödeneği Başvuru Sayısı	İşsizlik Ödeneği Hak eden Sayısı
2015	1.974	1.380
2014	1.905	1.369
2013	1.215	863
2012	1.058	680
2011	640	536
2010	623	464

Kaynak: İŞKUR

Tablo 7'de ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin meslek bilgileri yer almaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenler içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleğindekiler bulunmaktadır.

Tablo 7: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2015)

Meslekler	İşsizlik Ödeneği Hak Edenler
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	501
BÜRO MEMURU (GENEL)	50
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	48
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	37
ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	30
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	28
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	25
İŞ MAKİNELERİ OPERATÖRÜ	23
AŞÇI	22
GÜVENLİK GÖREVLİSİ (SİLAHLI)	22
DİĞER MESLEKLER	594
Toplam	1.380

Kaynak: İŞKUR

Tablo 7 incelendiğinde mesleklere göre işsizlik ödeneğini hak edenlerin en çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde olduğu tespit edilmiştir. Diğer mesleklerde ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin sayılarının birbirlerine yakın değerler olduğu görülmektedir. Bu durum meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıklarını veya kişilerin çalıştıkları işlerden memnun olduklarını ifade etmektedir.

Tabloda belirtildiği gibi işsizlik ödeneği başvurusu en fazla Beden İşçisi(Genel) mesleğinde görülmektedir. Bu mesleği Büro Memuru(Genel) mesleği takip etmektedir. En az işsizlik ödeneği talebinde bulunan meslekler ise şu şekildedir: Güvenlik Görevlisi, Aşçı, İş Makineleri Operatörü.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin kurulması yolu ile daha etkin işleyişi sağlamak adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek önemli bir konuyu oluşturmaktadır. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın yarattığı etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hane halkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak amacıyla İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2016 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 8 Nisan – 6 Mayıs 2016 tarihleri arasında Türkiye genelinde 88 bin 966 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleriyle, Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2017 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Bingöl ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile – part-time çalışanının bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Bingöl ilinde 179 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 9 bin 15 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Bingöl ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 8'de Bingöl ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: Sektörlere Göre İşyeri Sayıları

Sektörler	İşyeri Sayısı
İnşaat	84
Toptan ve Ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	29
İmalat	18
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	13
Ulaştırma ve depolama	10
Diğer hizmet faaliyetleri	9
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	5
Eğitim	4
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	3
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	2
Finans ve sigorta faaliyetleri	1
Madencilik ve taş ocakçılığı	1
GENEL TOPLAM	**179**

Kaynak: İPA 2016

Bingöl ilindeki işyerlerinin sektörlere göre dağılımı incelendiğinde en fazla işyerinin İnşaat sektöründe olduğu görülmektedir. Yaklaşık olarak her 2 işyerinden biri İnşaat sektöründedir. Bu sektörü daha sonra sırası ile Toptan ve Ticaret ile İmalat sektörleri takip etmektedir.

Bu üç sektör işyerlerinin yüzde 73'nü oluşturmaktadır. Türkiye genelinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde de bu 3 sektörün ağırlığı yüzde 70'ler civarındadır. Ancak Türkiye genelinde en fazla işyeri İmalat sektöründe daha sonra sırası ile Toptan ve Ticaret ile İnşaat sektörü gelmektedir. Bu açıdan Bingöl ilinin Türkiye geneli ile farklılaştığı görülmektedir.

Bingöl ilinde en az işyeri Madencilik ve Taş ocakçılığı ile Finans ve sigorta faaliyetleri sektörlerindedir. Yukarıda belirtildiği üzere Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe ise işyeri bulunmamaktadır. Türkiye genelinde en az işyeri Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründedir.*(Bkz. Tablo8)*

Bingöl ilinde araştırma kapsamına giren işyerlerinde toplam 9 bin 15 kişi çalışmaktadır. Çalışanların yüzde 85'i erkek, yüzde 15'i kadındır. Türkiye genelinde ise 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde çalışanların yüzde 72,5'i erkek, yüzde 27,5'i kadındır. Bingöl de kadınların toplam çalışanlar içerisindeki oranı düşüktür. Ancak bölgede özellikle Tarım sektöründe kadınlar yaygın olarak ücretsiz aile işçisi olarak çalışmaktadır. Tarım sektörünün bu çalışmada kapsam dışı olması nedeniyle kadınların toplam çalışanlar içerisindeki oranı düşük olarak gerçekleşmiştir.

Bingöl ilinde en fazla çalışanın bulunduğu İnşaat ile Toptan ve Ticaret sektörlerinde çalışanlar içerisinde kadın oranı Türkiye genelinde bu sektörlerde çalışan kadın oranlarının gerisindedir. Kadınların Bingöl'de çalışanlar içerisindeki oranının düşük olmasının bir diğer nedeni de Türkiye genelinde Eğitim ve Sağlık sektörlerinde kadınlar erkeklerden daha fazla sayıda çalışmaktadır.

Türkiye genelinde Eğitim ile Sağlık sektörlerinde çalışan kadın sayısı çalışan erkek sayısından daha fazla iken Bingöl'de ise hiçbir sektörde kadın çalışan sayısı erkek çalışan sayısından fazla değildir.*(Bkz. Tablo9)*.

Şekil 5: İşyerlerinin Yaşa Göre Dağılımı

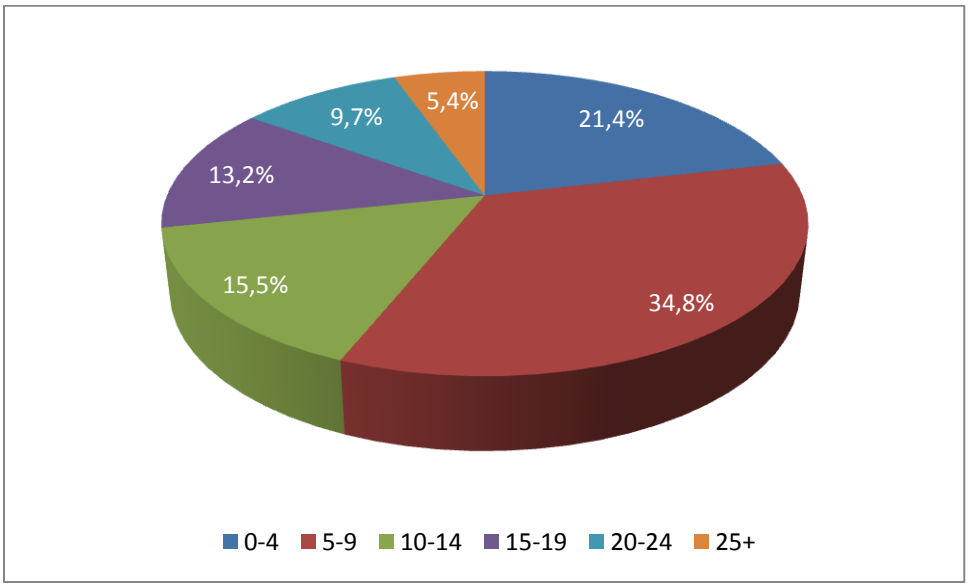

Kaynak: İPA 2016

Türkiye geneli ile karşılaştırıldığında Türkiye genelinde her yaş grubuna işyerlerinin dengeli dağıldığı ve en fazla işyerinin yüzde 34,8 ile 5-9 yaş grubunda olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde 25 ve üzeri yaştaki işyerlerinin oranı yüzde 8'dir. 5-9 yaş aralığında bulunan çalışan sayısı toplam çalışan sayısının % 34,8'ine tekabül etmektedir.

Şekil 6: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı

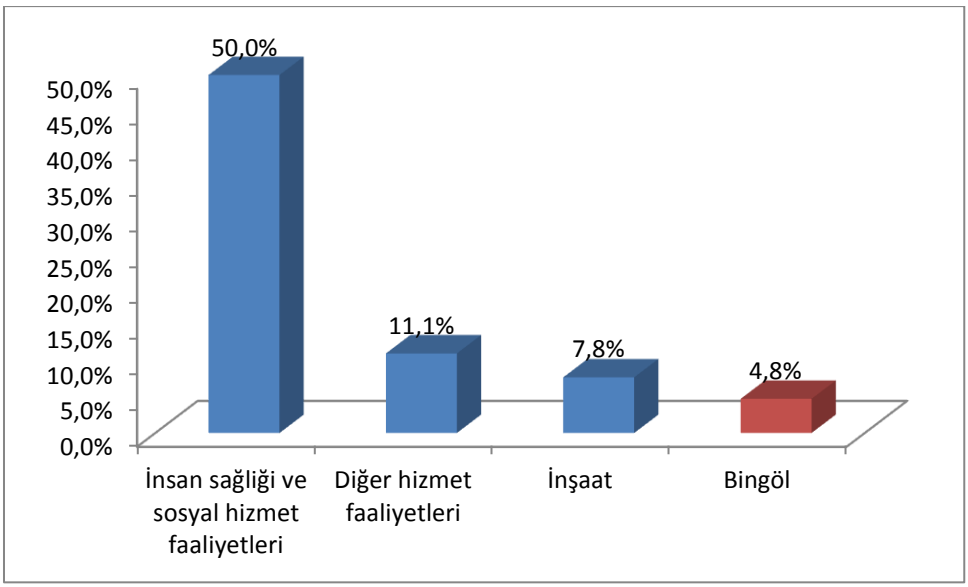

Kaynak: İPA 2016

Bingöl ilinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 50'sinde part-time çalışan bulunmaktadır. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü Türkiye genelinde de bu konuda öne çıkmış ve yüzde 38,2 ile birinci sırada yer almıştır. Bingöl ilinde ikinci sırada diğer Hizmet Faaliyetleri sektörü yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 11,1'inde part-time çalışanı bulunmaktadır Üçüncü sırada ise yüzde 7,8 ile inşaat sektörü yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Zira İnşaat ve Madencilik ve Taş Ocakçılığı gibi sektörlerde işgücü part-time çalışma yapma eğiliminde daha az bulunmaktadır. Özellikle çalışma şartları ve ücret düzeyi, part-time çalışma yönünde işgücünü sevk etmemektedir.

Part-time çalışmalar, esnek bir çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir. Grafik 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

Şekil 7: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde Kadın İstihdamı

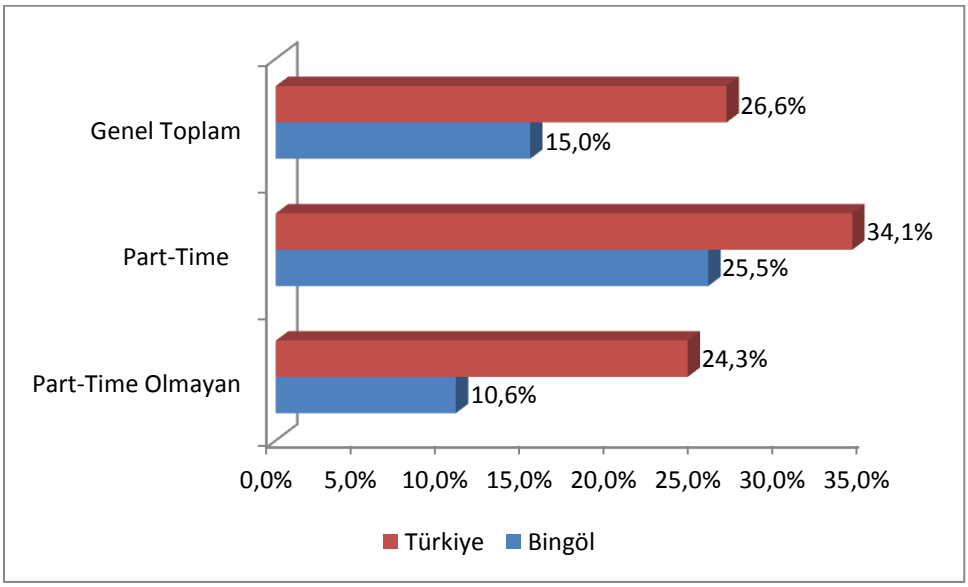

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,6'sını kadınlar oluşturmaktayken Bingöl ilinde bu oran yüzde 15 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Bingöl ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 25,5 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 10,6 olarak tespit edilmiştir.

Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 34,1 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,3'te kalmıştır. Bingöl ilinde Türkiye genelinde olduğu gibi part-time çalışma kadın istihdamını olumlu yönde etkilemektedir.

Şekil 8: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı

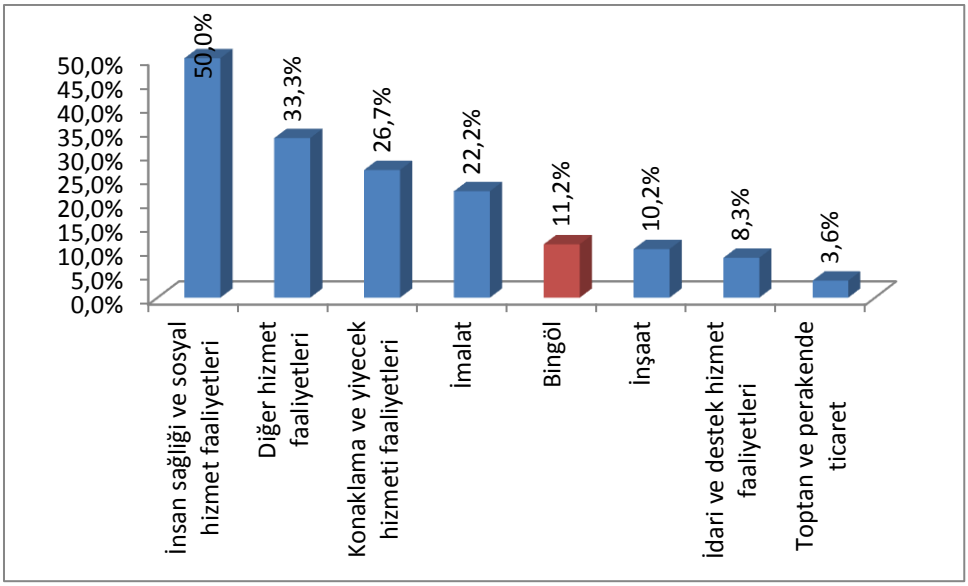

Kaynak: İPA 2016

Bingöl ilinde işyerlerinin yüzde 11,2'sinde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 51,5'tir. Bingöl ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri insan sağlığı ve sosyal hizmet Faaliyetleri sektöründe görünmektedir. Bu sektörde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı tüm işyerlerinde vardiyalı çalışma söz konusudur. Ancak insan sağlığı ve sosyal hizmet Faaliyetleri sektöründe işyeri sayısının diğer sektörlere göre az olması da bu oranın yüksek olmasına sebep olmaktadır. Toptan ve perakende ticaret sektörü ise en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur. Toptan ve perakende ticaret sektöründe bu oranın düşük olmasının nedeni işgücünden gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesi olarak söylenebilir.

Bingöl ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının üstünde olan sektörler insan sağlığı ve sosyal hizmet Faaliyetleri, diğer hizmet faaliyetleri, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri ve İmalat sektörleri olmuştur.

Şekil 9: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinde Kadın İstihdamı

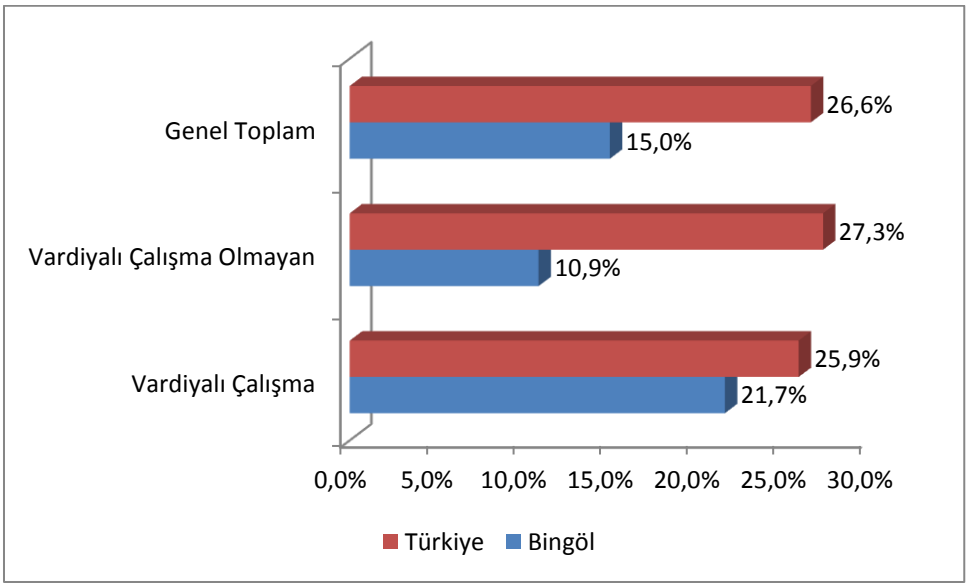

Kaynak: İPA 2016

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şekil 9'da söz konusu eğilimin tersi ortaya çıkmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine kıyasla daha fazladır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 21,7'si kadın, yüzde 79,3'ü ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 10,9'a düşmektedir. Bu işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Bingöl ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların sadece yüzde 15,5'i kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 7 çalışandan 1'i kadın 6'sı erkeklerden oluşmakta olup Türkiye ortalamasına da düşük bir oran söz konusudur.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre 1,4 puan fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Bingöl ilinde çok daha fazla ve ters yöndedir.

Şekil 10: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı

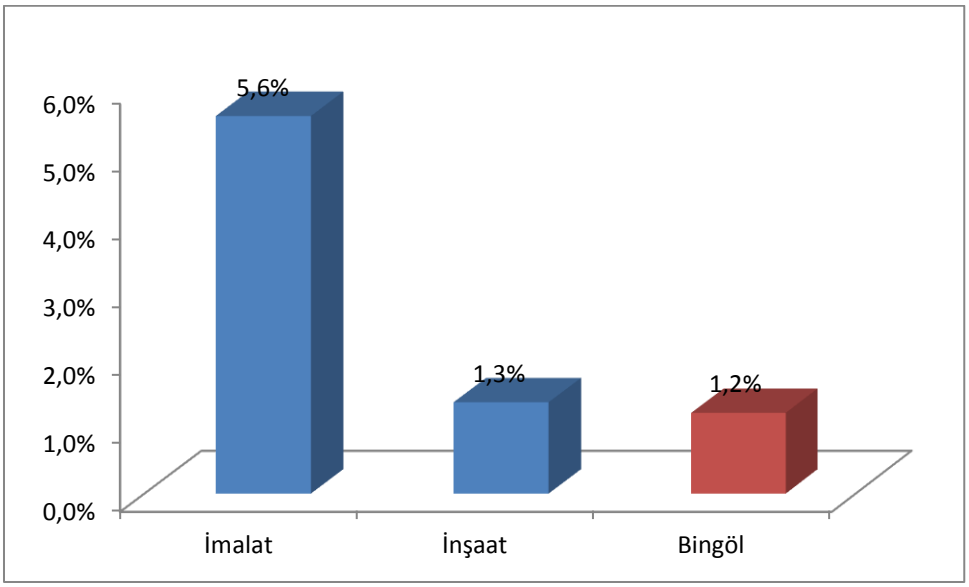

Kaynak: İPA 2016

Bingöl ilinde 17 sektörden 2 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 5,6'sı ihracat yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 1,3'ü ile inşaat sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör ihracat yapma oranı anlamında Bingöl ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Bu oranlar ile imalat sektörü Türkiye ortalaması ile de benzerlik göstermektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 24,2'si ihracat yapmakta ve Bingöl ilinde olduğu gibi ilk sektör olarak yüzde 55 ile İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır.

Bingöl ili için piyasanın büyük bir çoğunluğunu İnşaat sektörü kaplamaktadır. Gerek işyeri sayısı gerek çalışan sayısı açısından önde gelen sektör olarak yer almaktadır. Ancak ihracat yapan işyerlerine bakıldığında ise İmalat sektörü İnşaat sektörünün önüne geçmiştir. Bu sektördeki işverenler için ise ihracat yapma oranı diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı olarak ekonomik faaliyet içerisinde bulunmalarını göstermektedir. İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

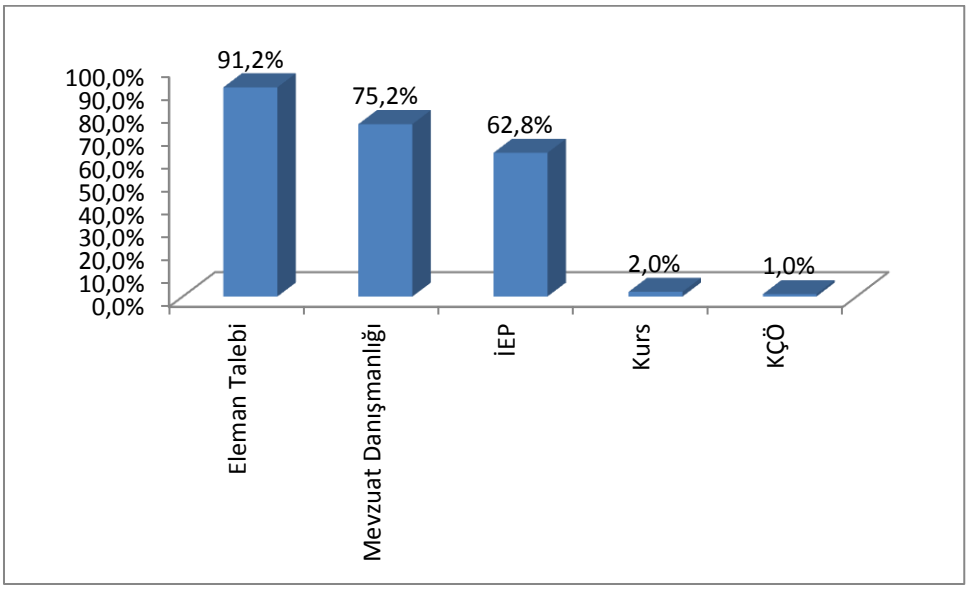

Kaynak: İPA 2016

Bingöl ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 55,2'si İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 50,9 olarak gerçekleşerek, bu oran Bingöl ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan bu işyerleri ise en çok İŞKUR'dan eleman talebi noktasında hizmet almıştır. Bu işyerlerinin yüzde 91,2'si İŞKUR'dan eleman talebinde bulunmuşlarken yüzde 75,2'si mevzuat danışmanlığı alanında İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir. Özellikle son dönemlerde işverenlerin işbaşı eğitim programlarına olan ilgisi Bingöl ilinde yüzde 62,8 oranında kendisini göstermiştir.

Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

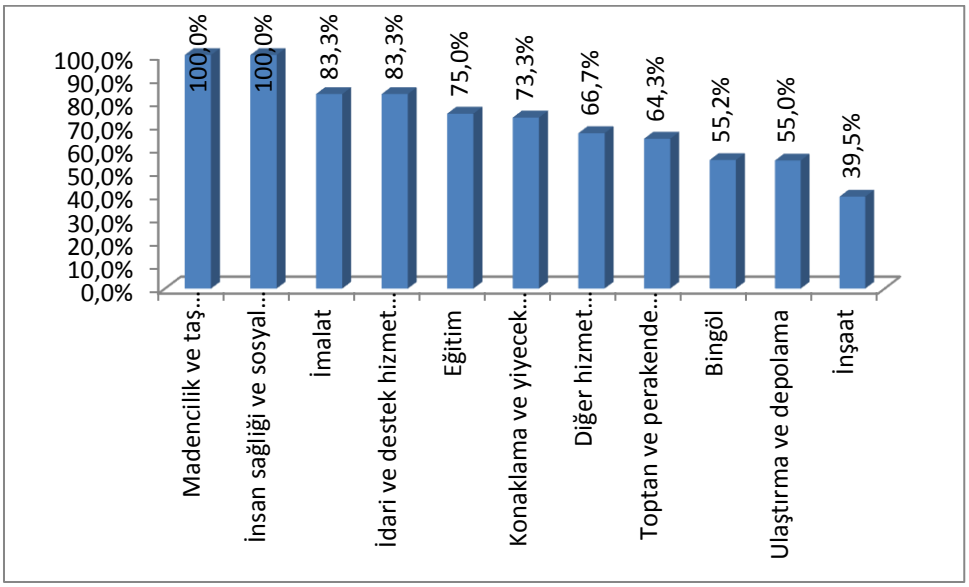

Kaynak: İPA 2016

Şekil 12'de ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Bingöl ilinde Madencilik Ve Taş Ocakçılığı ile İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmışlardır. Yine bu sektörlerde faaliyet gösteren 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin göreceli olarak daha az olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. En az oranda faydalanan sektörler ise inşaat ile ulaştırma ve depolama sektörlerindeki işyerleri olmuştur.

Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs	Mevzuat Danışmanlığı
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	50,0%
İmalat	100,0%	46,7%	0,0%	6,7%	73,3%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	90,0%	80,0%	0,0%	0,0%	70,0%
Eğitim	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	100,0%	72,7%	0,0%	0,0%	72,7%
Diğer hizmet faaliyetleri	100,0%	66,7%	0,0%	16,7%	83,3%
Toptan ve perakende ticaret	88,9%	72,2%	5,6%	0,0%	72,2%
Bingöl	91,2%	62,8%	1,0%	2,0%	75,2%
Ulaştırma ve depolama	79,5%	100,0%	0,0%	0,0%	59,1%
İnşaat	89,8%	44,4%	0,0%	0,0%	79,5%

Kaynak: İPA 2016

Bingöl ilinde Madencilik Ve Taş Ocakçılığı ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olduğu belirtilmiştir. Bu ve diğer sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki tablo 9'da yer almaktadır.

Madencilik ve Taş Ocakçılığı Faaliyetleri sektöründeki İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin hepsi hem işbaşı eğitim programı hizmetinden hem de mevzuat danışmanlığı alanındaki hizmetinden faydalanmışlardır. Ancak bu sektörde araştırma kapsamına giren işyeri sayısının düşük olması oranın yüksek çıkmasına sebep olmaktadır.

Eğitim sektöründeki işyerleri ise hem eleman talebi hem de mevzuat danışmanlığı hizmetlerinden yararlanmışlardır. Ayrıca bu sektördeki işyerlerinin tümü işbaşı eğitim programından faydalanmak için İŞKUR ile temasa geçmişlerdir.

Eleman talebi hizmeti için % 100 işyerlerinin İŞKUR'dan faydalandığı sektörler ise insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, imalat, eğitim, konaklama ve yiyecek hizmetleri ile diğer hizmet faaliyetleri sektörleri olmuştur.

Şekil 13'te ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapma durumları Bingöl ili ve Türkiye geneli karşılaştırması yapılarak incelenmiştir.

Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Durumu

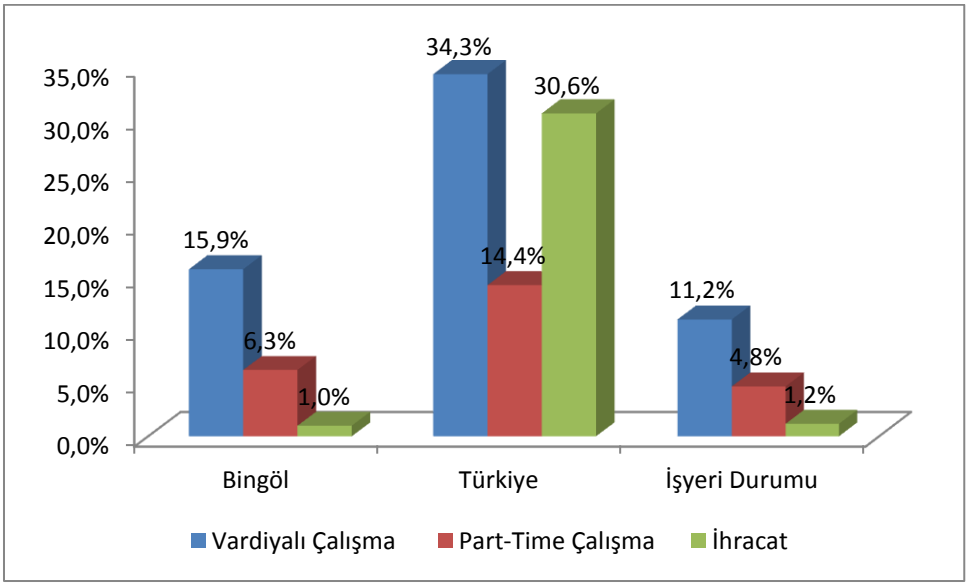

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yüzde 34,3'ü vardiyalı çalışma yapmaktadır. Bingöl ilinde ise bu oran yüzde 15,9 olarak gerçekleşmiştir. Ancak Bingöl ilindeki araştırma kapsamına giren tüm işyerlerinin yüzde 1,2'si vardiyalı çalışma yapmaktadır.

Bu farklar part-time çalışma yapılan işyerleri için belirgin olmakla birlikte ihracat yapma durumu için aynı husus söz konusudur.

Bingöl ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri il geneline göre daha yüksek oranda vardiyalı çalışma ve part-time çalışma yapmaktadır. Ancak işyerlerinin ihracat yapma oranı İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinde daha düşüktür.

Mevcut İstihdam

Bingöl ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Bingöl ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 9 bin 15 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 7 bin 661 çalışan erkeklerden, bin 353 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektör	Erkek	Kadın	Toplam
İnşaat	4000	54	4054
Diğer hizmet faaliyetleri	680	875	1555
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	833	61	894
İmalat	705	135	840
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	542	64	606
Ulaştırma ve depolama	501	11	512
Eğitim	141	59	200
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	58	67	125
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	95	26	121
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	71	0	71
Madencilik ve taş ocakçılığı	22	0	22
Finans ve sigorta faaliyetleri	14	1	15
BİNGÖL	**7661**	**1353**	**9015**

Kaynak: İPA 2016

Sektörlere göre dağılımda ise; Bingöl ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı inşaat sektöründe istihdam edilmektedir. İnşaat sektörünün Bingöl ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerde yüzde 52 oranında, kadınlarda ise yüzde 3 oranında inşaat sektöründe istihdam edilme durumu söz konusudur. Erkek ve kadınlarda geriye kalan yüzde 45'lik oranlar diğer sektörlerde çalışma durumu tespit edilmiştir. Toplam çalışan sayıları içinde ise inşaat sektöründe çalışma oranı yüzde 45 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 10 incelendiğinde diğer hizmet Faaliyetleri ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkek çalışan sayısından daha yüksek olduğu görülmektedir.

Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

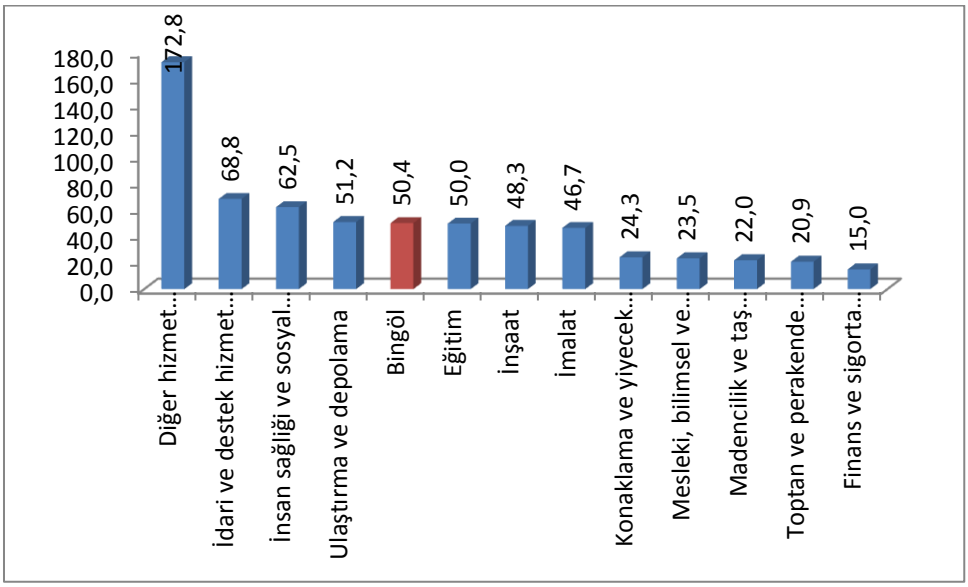

Kaynak: İPA 2016

Yukarıdaki şekil 14'te Bingöl ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerindeki ortalama çalışan sayıları gösterilmiştir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 50,4 kişi istihdam edilmektedir. Sektörler özelinde incelendiğinde; ortalama çalışan sayısı en fazla Diğer Hizmet Faaliyetleri, İdari Destek Hizmetleri, İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmetler Ve Ulaştırma Ve Depolama Hizmetleri sektöründe bulunmaktadır. Diğer hizmet faaliyetleri sektöründeki işyerlerinde toplam bin 555; ikinci sırada bulunan idari ve destek hizmet sektöründe 894, üçüncü sırada bulunan insan sağlığı ve sosyal hizmet sektöründe 125 ve dördüncü sırada ulaştırma ve depolama hizmetlerinde ise 512 kişi istihdam edilmektedir. Bu dört sektör il geneli ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. Diğer hizmet Faaliyetleri sektörünün Bingöl ili için en yüksek istihdamı barındıran bir sektör olduğu daha önce ifade edilmişti. İmalat sektöründeki işyeri sayısının da diğer sektörlere nazaran daha fazla olması ortalama çalışan sayısı sıralamasında bu sektörün birinci sırada olmasının sebebini oluşturmaktadır.

İl genelindeki çalışan sayıları, sektörlerden sonra meslek grubu bazında da tablo 11'deki veriler üzerinden değerlendirilebilir.

Tablo 11: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	1.980	199	2.178
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	1.789	103	1.892
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	1.687	2	1.689
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	420	748	1.168
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	813	136	949
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	543	65	607
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	376	97	473
YÖNETİCİLER	47	4	51
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	7	0	7
BİNGÖL	**7.661**	**1.353**	**9.015**

Kaynak: İPA 2016

Toplam çalışanların içerisinde nitelik gerektirmeyen meslekler grubunda çalışanlar önemli bir oranda bulunmaktadır. Toplam çalışanların yaklaşık yüzde 90'nını erkek, yüzde 10'nu kadın çalışanlar oluşturmaktadır. Toplam çalışanların yüzde 24,1'ni Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu yer almakta ve yüzde 20,9 oranında çalışanı barındırmaktadır.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grubu ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur. Bingöl ilinin sosyo-ekonomik yapısında ve coğrafi konum itibariyle ormancılık ya da tarımsal faaliyet anlamında önemli bir ağırlıkta istihdam gerçekleşmemiştir.

Tablo 12: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

İşyeri Yaşı	Erkek	Kadın	Toplam
0-4	3.398	830	4.228
5-9	1.847	220	2.066
10-14	888	185	1.073
15-19	1.054	55	1.109
20-24	360	59	419
25+	115	5	120
BİNGÖL	**7.661**	**1.353**	**9.015**

Kaynak: İPA 2016

Tablo 12'de ise çalışanların istihdam edildiği işyerlerinin yaş bilgileri bulunmaktadır. Bu tabloda öne çıkan en önemli husus; işyeri yaşı büyüdükçe toplam çalışanlar içerisinde kadınların

oranında azalma meydana gelmesidir. 0-4 yaş arasında olan işyerlerinde çalışanların yüzde 19,6'sı kadınlardan oluşmaktayken, 5-9 yaş arasındaki işyerlerinde çalışanların içindeki kadınların oranı yüzde 10,6; 10-14 yaş için yüzde 17,2; 15-19 yaş için yüzde 4,9 olarak gerçekleşmiştir. 20-24 yaş arasında olan işyerlerinde kadınların oranı yüzde 14 ile biraz daha yüksek olmakla birlikte 25+ yaş için yüzde 4,1 olarak gerçekleşmiştir.

25 ve daha fazla yıldır faaliyet gösteren işyerlerinde çalışanların toplam çalışanlar içindeki oranı yüzde 1,3'dir.

Tablo 13'de ise Bingöl ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. Özellikle ilk iki mesleğin erkek çalışanlar ve toplam çalışanlar bazında aynı olması toplam çalışanlar içinde erkeklerin ağırlıkta olmasından kaynaklıdır. İnşaat İşçisi ve Temizlik Görevlisi Mesleklerinde hem toplam çalışanlar hem de erkek çalışanlar arasında en fazla çalışılan ilk iki mesleği oluşturmaktadır. Kadın çalışanlar arasında ise ilk sırada Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı mesleği yer almaktadır. Yine kadınlarda da ikinci sırada, erkeklerde olduğu gibi Temizlik Görevlisi mesleği bulunmaktadır.

Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Erkek	Kadın	Genel
İNŞAAT İŞÇİSİ	MÜŞTERİ HİZMETLERİ GÖREVLİSİ/ASİSTANI	İNŞAAT İŞÇİSİ
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	TEMİZLİK GÖREVLİSİ
İNŞAAT ELEMANLARI KALIPÇISI (ELLE)	MAKİNECİ (DİKİŞ)	MÜŞTERİ HİZMETLERİ GÖREVLİSİ/ASİSTANI
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	İNŞAAT ELEMANLARI KALIPÇISI (ELLE)
KAMYON ŞOFÖRÜ	VERİ GİRİŞ KONTROL İŞLETMENİ	GÜVENLİK GÖREVLİSİ
SERVİS ŞOFÖRÜ (OKUL)	KASİYER	KAMYON ŞOFÖRÜ
TEMİZLİK İŞÇİSİ (EL İLE - CADDE, SOKAK, PARK VB.)	BÜRO İŞÇİSİ	SERVİS ŞOFÖRÜ (OKUL)
ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)	GÜVENLİK GÖREVLİSİ	MAKİNECİ (DİKİŞ)
BETONARME DEMİRCİSİ	TIBBİ SEKRETER	TEMİZLİK İŞÇİSİ (EL İLE - CADDE, SOKAK, PARK VB.)
MÜŞTERİ HİZMETLERİ GÖREVLİSİ/ASİSTANI	ÇAĞRI MERKEZİ TAKIM LİDERİ	ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)
BİNGÖL	**BİNGÖL**	**BİNGÖL**

Kaynak: İPA 2016

Toplam çalışanlar içinde en fazla istihdamı barındıran diğer meslek grupları Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı, İnşaat Elemanları Kalıpçısı(Elle),Güvenlik Görevlisi, Kamyon Şoförü,

Servis Şoförü(Okul), Makineci(Dikiş), Temizlik İşçisi(el ile-Cadde, Sokak, Park Vb.) ve Şoför(Yolcu Taşıma) meslekleri olarak görülmektedir.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve İşyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı

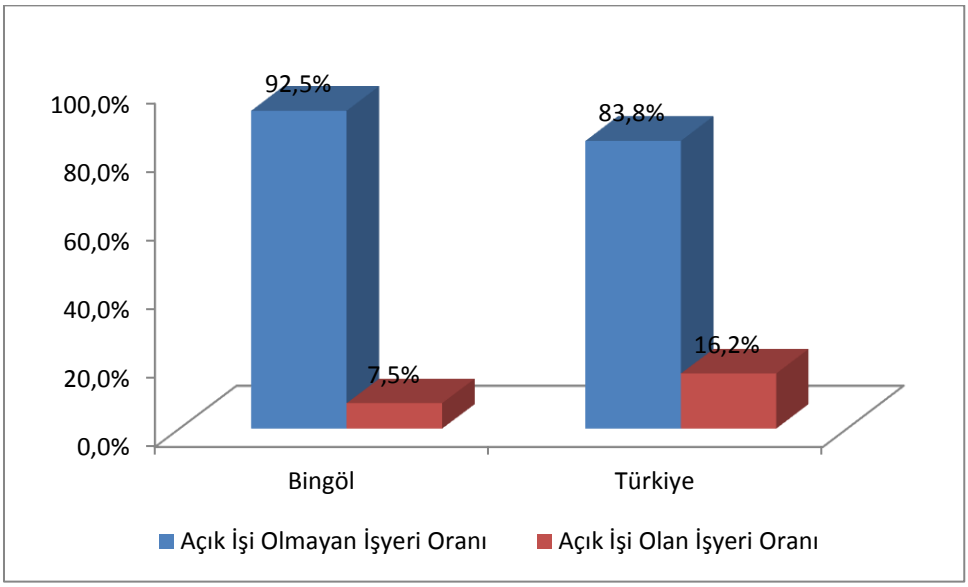

Kaynak: İPA 2016

Bingöl ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 7,5'inde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasına göre düşük olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 16,2 olarak gerçekleşmiştir.

Bingöl ilinde 13 işyerinden 128 kişilik açık iş tespit edilmiş olup, sektörlere göre açık iş sayıları tablo 14'te gösterilmiştir.

Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı

Satır Etiketleri	Toplam Açık İş Sayısı
Diğer hizmet faaliyetleri	80
İmalat	20
İnşaat	10
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	5
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	4
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	4
Ulaştırma ve depolama	2
Toptan ve ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	2
BİNGÖL	**128**

Kaynak: İPA 2016

Bingöl ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda da Kurum verilerinde olduğu gibi Diğer Hizmet Faaliyetleri Sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 128 kişilik açık işin yüzde 62,5'ine tekabül eden 80 kişilik kısmı Diğer Hizmet Faaliyetleri Sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise İmalat ve İnşaat Faaliyetleridir.

Tablo 15'te ise sektörler özelinde açık iş oranları ile ilgili sektördeki işyerlerinin açık iş verme oranları gösterilmiştir.

Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşyeri Oranı
Diğer hizmet faaliyetleri	4,9%	11,1%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	4,0%	20,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	3,1%	50,0%
İmalat	2,3%	27,8%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,5%	8,3%
Ulaştırma ve depolama	0,4%	11,3%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	0,3%	3,6%
İnşaat	0,3%	2,5%
BİNGÖL	**1,4%**	**7,5%**

Kaynak: İPA 2016

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 15'ten de görüleceği üzere Bingöl ilinde açık iş oranı yüzde 1,4 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Bingöl ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 99

kişilik dolu kadronun yanında 1 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 4,9 ile Diğer hizmet faaliyetleri olarak tespit edilmiştir.

Açık iş verme oranında ise İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri Sektörü ön plana çıkmıştır. Bu sektördeki her 2 işyerinden 1'inde açık iş bulunmaktadır. İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri Sektörünü yüzde 27,8 ile imalat sektörü ve yüzde 20 ile konaklama ve yiyecek faaliyetleri takip etmektedir. Bir diğer ifadeyle bu sektörlerdeki her 3 işyerinden 1'inde açık iş mevcuttur.

Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları

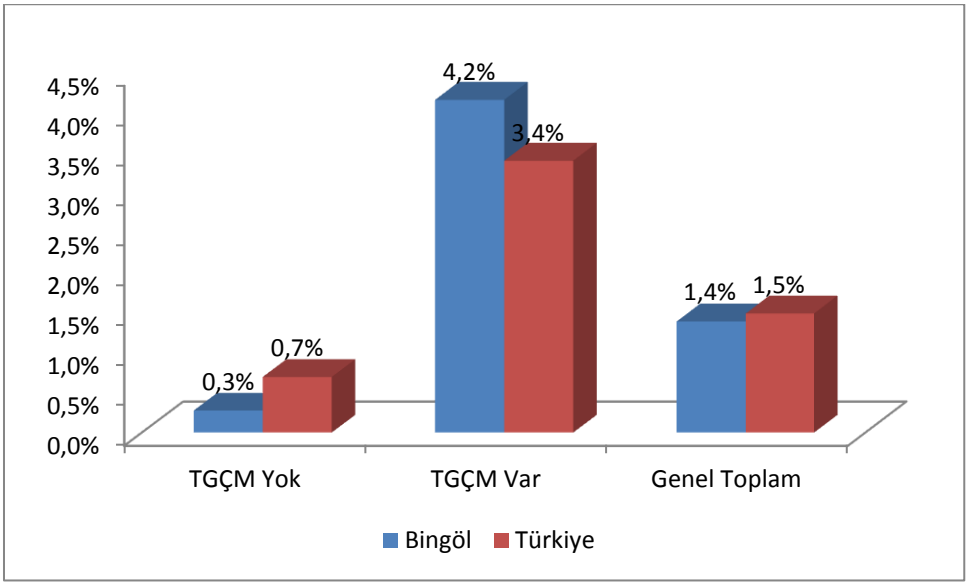

Kaynak: İPA 2016

Bingöl ilinde ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı yüzde 4,2; teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı ise yüzde 0,3 olarak gerçekleşmiştir. Teminde güçlük çeken işyerlerinde doldurulmayı bekleyen boş pozisyonların daha çok olması doğaldır. İşverenlerin ihtiyaç duydukları alanlarda talep ettiği personeli muhtelif nedenlerle istihdam edememesi bir anlamda söz konusu kadronun boş kalması anlamına gelecektir.

Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları

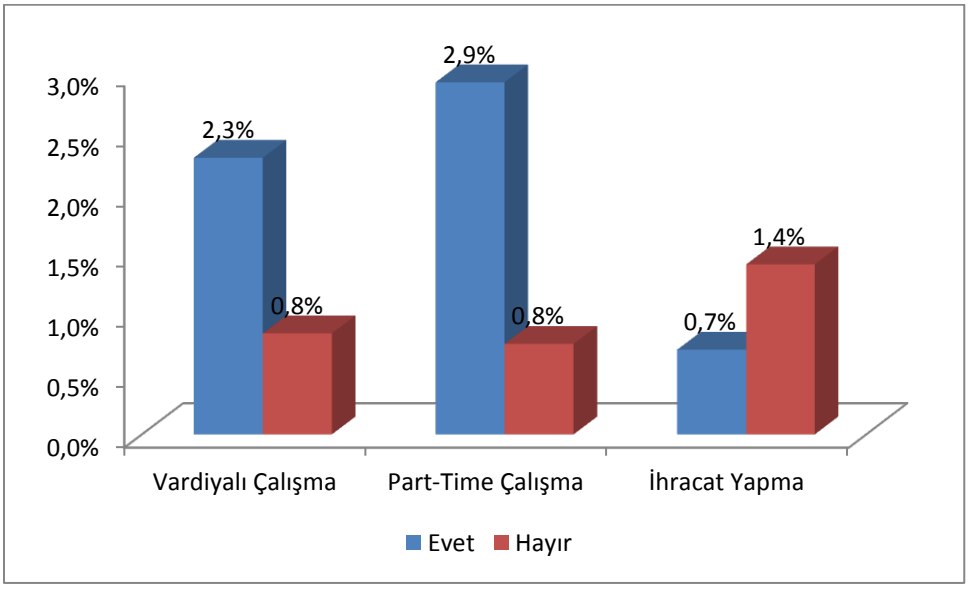

Kaynak: İPA 2016

Bingöl ilinde vardiyalı çalışma yapan 20+ istihdamlı işyerlerinin açık iş oranı yüzde 2,3, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 0,8 olarak tespit edilmiştir. Part-time çalışma yapılan işyerlerinde ise açık iş oranı yüzde 2,9, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 0,8'dir. İhracat yapılan işyerlerinde de açık iş oranı yüzde 0,7 yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1,4 olarak tespit edilmiştir.

Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

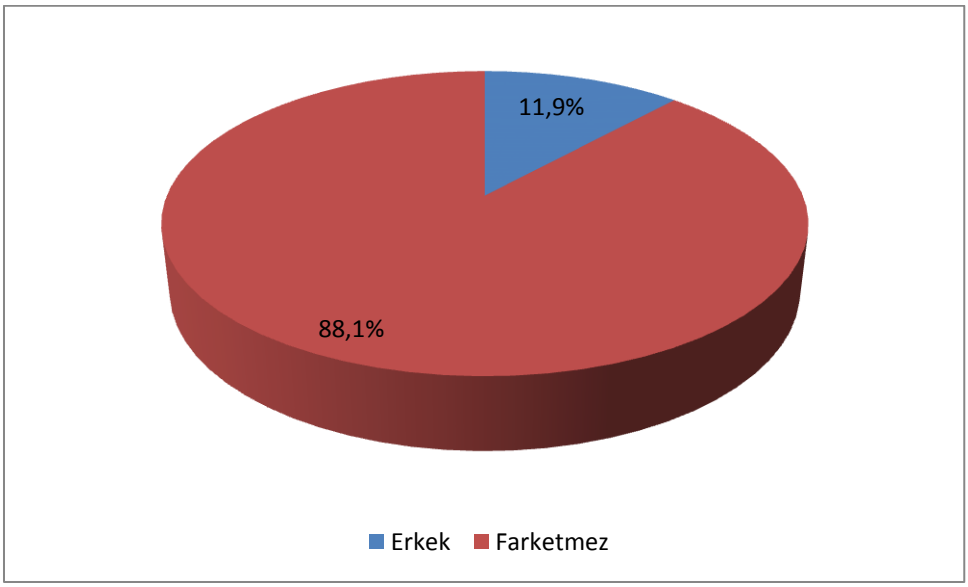

Kaynak: İPA 2016

Şekil 18'de ise Bingöl ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Açık işlerin yüzde 11,9'unda işverenlerin erkek işgücü talebi ortaya çıkmaktadır. İşverenler açık işlerinde yüzde 88,1 oranında belli bir cinsiyet tercihinde bulunmamışlardır. Bu oranlar işverenlerin tercihini analiz etmek anlamında tek başına yeterli olmamaktadır. Zira açık işlerde daha çok hangi meslekte ve hangi beceri düzeyinde talebin olduğu cinsiyet analizinde özellikle gerekli görülmektedir.

Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

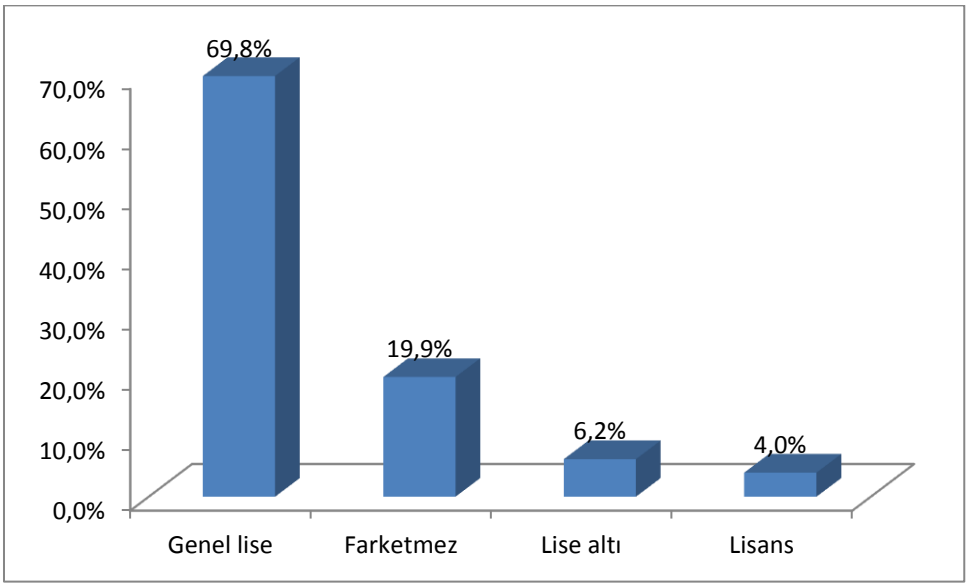

Kaynak: İPA 2016

İşverenlerin ihtiyaç duyduğu ve muhtelif açık iş arama kanallarını kullanarak işgücü talebini ilettikleri açık işlerinde asgari eğitim düzeyi de önemli bir tarafı oluşturmaktadır.

Bingöl ilindeki açık işlerin yüzde 69,8'inde işverenler asgari Genel Lise Mezunu işgücü talep etmiştir. En fazla oranda ikinci sırada bulunan eğitim düzeyi ise Farketmez ile eğitim seviyesine pek bakılmadığı görülmektedir. Kısaca açık işlerin yarısından fazla genel lise ve altı seviyesi ön plana çıkmıştır.

Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

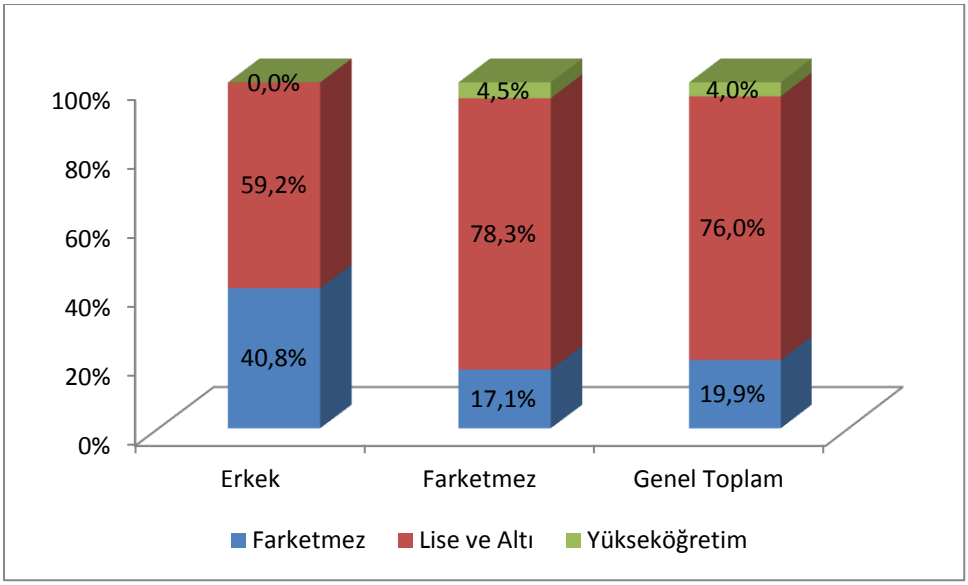

Kaynak: İPA 2016

Bingöl'de eğitim düzeyi ile açık işlerde talep edilen eğitim düzeyi incelendiğinde; en fazla açık iş lise ve altı eğitim düzeyinde olmuştur. İkinci olarak Farketmez seçeneğinde olurken üçüncü sırada da Yükseköğretim yer almaktadır. Cinsiyet tercihi erkek olan açık işlerde en çok talep edilen eğitim düzeyi yüzde 59,2 ile lise ve altı olurken, bunu takiben yüzde 40,8 ile fark etmez olmuştur.

Açık işlerdeki eğitim talepleri cinsiyete göre farklılaşabildiği gibi sektörel düzeyde de birtakım hususları öne çıkarmaktadır. Bazı sektörlerde yüksek düzeyde bir eğitim talebinde bulunulmaktayken

bazılarında da işverenler nezdinde herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bile bulunulması önem ifade etmemektedir. Tablo 16'da Bingöl ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerde sektörlere göre talep edilmiş olan eğitim düzeylerine ait veriler bulunmaktadır.

Tablo 16: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyleri

Satır Etiketleri	Lise ve Altı	Yükseköğretim	Farketmez
İmalat	10,0%	0,0%	90,0%
İnşaat	78,2%	10,9%	10,9%
Ulaştırma ve depolama	100,0%	0,0%	0,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%
BİNGÖL	76,0%	4,0%	19,9%

Kaynak: İPA 2016

İşyerlerinden alınan açık işlerin tamamı için yükseköğretim seviyesinde talep verilen sadece iki sektör bulunmaktadır. Bu sektörler, İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmetler Ve İnşaat Faaliyetlerdir. Tamamen lise ve altı seviyesinde açık iş verilen sektörler ise Ulaştırma Ve Depolama, Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri Ve Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörleri olmuştur.

İnşaat sektöründen bütün eğitim durumlarından talep edilmiştir. Bu durum söz konusu sektörde her eğitim seviyesinden ve her nitelikten işgücüne ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir. Başka bir ifade ile İnşaat sektöründe Beden İşçisi (inşaat) gibi nitelik gerektirmeyen meslekte ihtiyaç olduğu gibi inşaat mühendisi gibi nitelik gerektiren mesleklere de ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir. İşverenler her eğitim düzeyinden eleman talebinde bulunmaktadır. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin hepsi yükseköğretim düzeyinde talep vermektedir. Bu durum sektörün yapısı gereği nitelikli işgücü çalıştırmasından kaynaklanmaktadır.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Süresine Göre Dağılımı

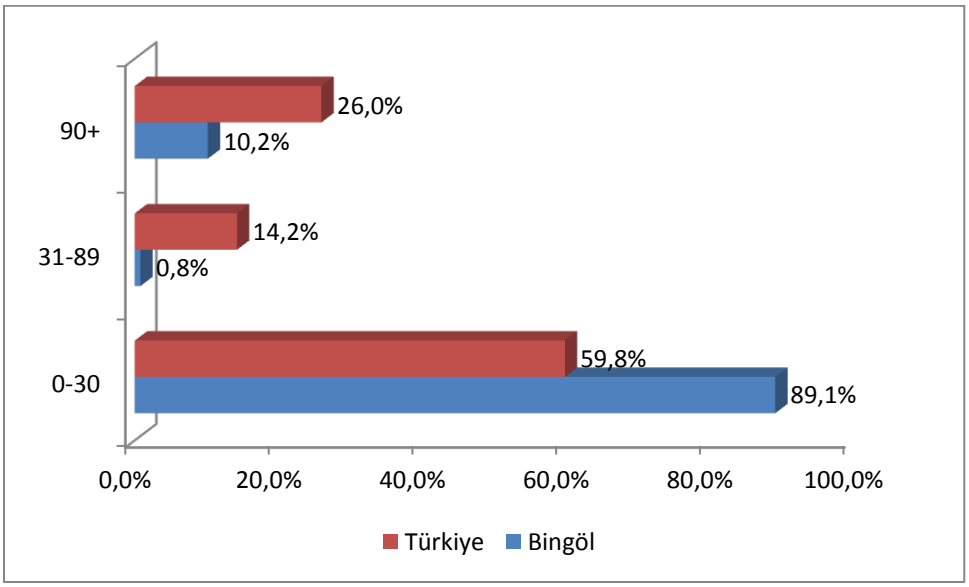

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin arama sürelerine göre dağılımı incelendiğinde; Bingöl ilinde açık işlerin yüzde 89,1'i 0-30 gün arasında aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneline göre daha yüksek tespit edilmiştir. 31-89 gün arasında aranan açık işlerin oranı ise yüzde 0,8'dir. Bu oran da Türkiye geneline göre düşük gerçekleşmiş olup, 90 ve daha fazla günde aranan açık işlerin oranına bakıldığında bu sefer Bingöl'de gerçekleşen oran Türkiye geneline göre düşük kalmıştır. Yani Bingöl ilinde açık işlerin Türkiye geneline göre daha kısa sürede karşılandığı söylenebilir.

Tablo 17: Açık İş Arama Süresinin Cinsiyete Göre Dağılımı

Açık İş Arama Süresi	Erkek	Farketmez	Genel Toplam
0-30	73,7%	91,1%	89,1%
31-89	6,6%	0,0%	0,8%
90+	19,7%	8,9%	10,2%

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin arama süresi cinsiyet bazında değerlendirilebilir. Cinsiyete bakılmadan işgücü tercihinde bulunulmuş olan açık işlerde arama süresinde 0-30 gün yüzde 91,1 oranında gerçekleşmiştir. Erkek işgücü taleplerinde ise bu oran yüzde 73,7 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyete bakılmadan 31-89 gün arasında açık iş arama süresi bulunmazken erkeklerde yüzde 6,6 oranında

gerçekleşmiştir. 90 gün ve daha fazla süredir aranan açık işlerde erkekler, farketmez grubuna göre daha ön plandadır.

Şekil 22: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

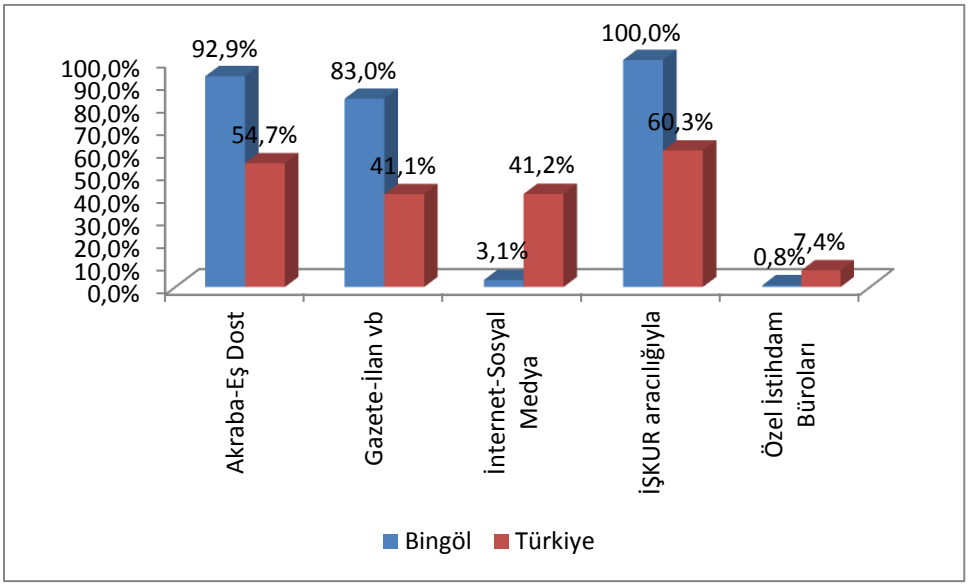

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu da özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 22'de Bingöl ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Bingöl ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 100 gibi büyük bir oranı İŞKUR'a verilmiştir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 60,3 olarak gerçekleşmiştir. Bingöl ilinde işverenler daha sonra Akraba-Eş-Dost vb. arama kanalını kullanmıştır. Gazete-İlan vb ve İnternet-Sosyal medya arama kanalları da yakın oranlarda gerçekleşmiştir. Bu üç arama kanalı için Türkiye gerçekleşmelerinin Bingöl iline göre daha düşük bir oranda olduğu görülmektedir. Ancak özel istihdam bürolarının kullanılması hem Bingöl ili hem de Türkiye geneli için düşük oranlarda olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 18: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi

	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Lise altı	12,5%	12,5%	0,0%	100,0%	0,0%
Genel lise	97,6%	95,1%	0,0%	100,0%	1,1%
Lisans	100,0%	22,1%	77,9%	100,0%	0,0%
Farketmez	100,0%	74,9%	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	92,9%	83,0%	3,1%	100,0%	0,8%

Kaynak: İPA 2016

Araştırma kapsamında söz konusu olan açık işler için talep edilen eğitim düzeyleri itibariyle arama kanalları incelendiğinde eğitim düzeyinin, fark etmediğinin belirtildiği açık işlerde işverenlerin ağırlıklı olarak İŞKUR, akraba-eş-dost ve gazete-ilan arama kanallarını tercih ettiği görülmektedir. Genel Lise eğitim düzeyinin talep edildiği açık işlerde ise işverenler söz konusu açık işleri ağırlıklı olarak İŞKUR aracılığıyla aramaktadır. İlgili eğitim düzeylerindeki açık işlerde işverenler tarafından ağırlıklı olarak tercih edilen arama kanalları (Akraba-Eş-Dost ve İŞKUR) ile Bingöl genelinde söz konusu olan tüm açık işler için işverenler tarafından ağırlıklı olarak tercih edilen arama kanalları (Akraba-Eş-Dost Ve İşkur) benzeşmektedir.

Açık işlerde istenen eğitim düzeyi ile açık işlerin aranma süresi arasındaki ilişki ele alınmaya çalışılmıştır.

Şekil 23: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

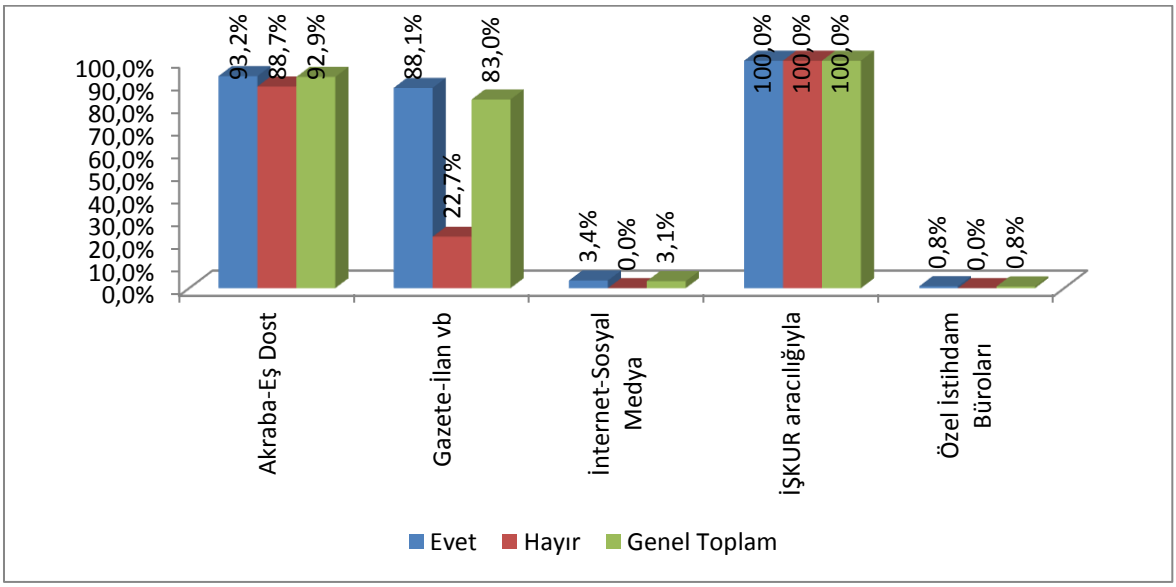

Kaynak: İPA 2016

İŞKUR hizmetlerinden yaralanan işyerlerinin açık işlerini Kuruma bildirme ile yararlanmayan işyerlerinin açık işlerini Kuruma bildirme arasında bir fark bulunmamaktadır. Farklılaşma Gazete-İlan vb. arama kanalında mevcuttur. Kurum hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yüzde 88,1'i söz konusu arama kanalını kullanırken bu oran hizmetlerden yararlanmayan işyerlerinde yüzde 22,7 olarak gerçekleşmektedir.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri açık işleri İçin Özel İstihdam Bürolarını yüzde 0,8 oranında kullanmışlarken, Kurum hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri açık işlerinde özel istihdam bürolarını hiç kullanmamışlardır.

Tablo 19: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Satır Etiketleri	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Genel Toplam
Bilgisayar kullanımı	1	1	*	1	*	1
İletişim ve İfade Yeteneği	2	2	3	2	*	2
Takım Çalışması	3	3	2	3	2	3
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	4	5	1	4	1	4
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	5	4	*	5	3	5
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	6	6	*	6	*	6
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	7	7	*	7	*	7

Kaynak: İPA 2016(* işareti tercih edilmeyen arama kanallarını göstermektedir.)

Açık işlerde talep edilen asgari eğitim seviyesinden sonra işverenlerin istihdam etmeyi düşündüğü işgücünde aranılan beceriler de planlanacak politikalar için stratejik alanı oluşturmaktadır. Arama kanallarında istenilen becerilerde birinci sırayı Bilgisayar Kullanımı almaktadır. Diğer istenen önemli beceriler is şu şekildedir: İletişim ve İfade Yeteneği, Takım Çalışması, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe.

İŞKUR üzerinden piyasaya sunulan açık işlerde ise yabancı dil becerisi dışında bütün beceriler talep edilmekte olup sadece bu becerinin istenmemesi dikkat çeken bir husustur.

Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı

Satır Etiketleri	Açık İş Sayısı
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	80
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	19
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	11
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	10
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	6
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	1
BİNGÖL	**128**

Kaynak: İPA 2016

Bingöl ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 62,5'dir. İkinci sırada ise Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubu bulunmaktadır.

Açık sayısının yanında daha çok açık iş oranları önemlidir. Tablo 21'de meslek gruplarına göre açık iş oranları bulunmaktadır.

Bingöl ili için tespit edilen yüzde 1,4 olan açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde açık iş oranının en yüksek oranda yüzde 6,4 ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar Meslek grubunda olduğu görülmektedir. Sıralama hatalıdır.

Tablo 21: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları

Satır Etiketleri	Açık İş Oranı
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	6,4%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	1,3%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	1,1%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	1,0%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	0,5%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	0,2%
BİNGÖL	1,4%

Kaynak: İPA 2016

İl geneli açık iş oranının üstünde bulunun meslek grubu Büro Hizmetleri Çalışan Elemanları mesleğidir. Açık iş oranı en az olan meslek grupları ise Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ve Nitelik Gerektirmeyen Meslek Mensuplarıdır.

Tablo 22: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı

MESLEK GRUPLARI	Erkek	Farketmez	Genel Toplam
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	0,0%	70,9%	62,5%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	0,0%	9,3%	8,2%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	65,8%	1,0%	8,7%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	0,0%	5,5%	4,9%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	6,6%	0,0%	0,8%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	27,6%	13,3%	15,0%

Kaynak: İPA 2016

İşverenler kadın işgücü tercihinde bulunmamışlardır. Farketmez Grubunda açık işlerinde Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar; yüzde 70,9 oranında, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar; yüzde 13,3 oranında Nitelik Gerektirmeyen Meslekler; yüzde 1,0 oranında ve yüzde 9,3 oranında ise Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda istihdam etmek istediğini bildirmişlerdir. Erkek işgücü taleplerinin ise daha fazla nitelik gerektirmeyen meslekler Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar Meslek grubunda olduğu görülmektedir.

Tablo 23'te ise meslek gruplarında talep edilen beceriler öncelik sıralamasına göre sıralanmıştır. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar için ilk sırada bilgisayar kullanımı, ikinci sırada iletişim ve ifade yeteneği gelmiştir. Daha sonra ise Takım Çalışması becerisi ön plana çıkmıştır.

Hizmet ve Satış Elemanları için ise ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, daha sonra takım çalışması becerisi önemlidir.

Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde İletişim ve İfade Yeteneği ön plana çıkmıştır.

Profesyonel Meslek Mensupları ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, takım çalışması ve İletişim ve İfade Yeteneği edildiği meslek grupları olmuştur.

Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ile Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar Mensupların meslek gruplarında ilk iki öncelik değişmemektedir. Bilgisayar kullanımı ve iletişim ifade yeteneği tercih edilen bir beceri olmamıştır.

Tablo 23: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi

BECERİLER	BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	Genel Toplam
Bilgisayar kullanımı	1	*	5	*	*	*	1
İletişim ve İfade Yeteneği	2	3	1	3	*	*	2
Takım Çalışması	3	2	2	2	2	4	3
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	*	1	3	1	1	2	4
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	*	*	4	*	3	1	5
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	*	4	*	*	*	3	6
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	*	*	6	*	*	*	7

Kaynak: İPA 2016(* işareti sıfır manasında kullanılmıştır)

Takım çalışması Becerisi bütün meslek gruplarında tercih edilmiştir. Onu en fazla takip eden beceri ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisidir. Bir başka tercih edilen beceri ise İletişim ve İfade Yeteneğidir.

En az tercih edilen beceriler ise şöyledir; Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Bilgisayar kullanımı ve Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)

Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

MESLEK GRUPLARI	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	100,0%	47,8%	0,0%	100,0%	0,0%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	26,9%	26,9%	0,0%	100,0%	0,0%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	100,0%	18,1%	63,9%	100,0%	0,0%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	100,0%	89,2%	0,0%	100,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2016

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Hizmet ve Satış Elemanları, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Profesyonel Meslek Mensupları, Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar olmuştur. Bu meslek grubundaki açık işlerin yüzde 100'ü İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur.

Bu tabloda öne çıkan bir diğer husus arama kanalları içinde meslek grupları bazında en yüksek oranda kullanılan iki arama kanalı mevcuttur. Bunlardan birisi İŞKUR diğeri de Akraba Eş Dost arama kanallarıdır.

Tablo 25: En Fazla Açık İş Olan Meslekler ve Bu Mesleklerden İstenen Beceri Sıralaması

Satır Etiketleri	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	Takım Çalışması	İletişim ve İfade Yeteneği	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	Bilgisayar kullanımı	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Yabancı Dil
MÜŞTERİ HİZMETLERİ GÖREVLİSİ/ASİSTANI		3	2	4			1			
MAKİNECİ (DİKİŞ)	3			1		2				
İNŞAAT İŞÇİSİ		2	1							
AŞÇI		1	2			3				
AMBALAJCI (MAKİNE İLE)	1	3		2						
TAVUK DÖNER USTASI	1			2	3					
AŞÇI (ÖZEL HİZMET)	1									
İŞİTME ENGELLİLER SINIF ÖĞRETMENİ	1	2	3							
ZİHİNSEL ENGELLİLER ÖĞRETMENİ-ÖZEL EĞİTİM	1	2	3							
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	1	2								

Kaynak: İPA 2016

Tablo 25'te Bingöl ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Müşteri Temsilcisi mesleğinde becerilerdeki ilk öncelik Bilgisayar Kullanımı yer almaktadır. Diğer İmalat ve İlgili İşçiler (Makine ile) mesleğinde ise talep edilen becerilerin başında Fiziki ve Bedensel Yeterlilik gelmektedir. Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi mesleği için ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi talep edilmemiştir. Ambalajcı (makine ile)mesleği için ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Takım Çalışması becerileri ilk üç önceliği mevcuttur.

Şoför-yük taşıma mesleğinde istenen becerilerde ilk sırayı Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi almaktadır. İkinci sıradaki beceri önceliği ise Takım Çalışması meslekte öncelik olarak yerini almıştır.

Tablo 25: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Erkek	Kadın	Genel Toplam
İNŞAAT İŞÇİSİ	MÜŞTERİ HİZMETLERİ GÖREVLİSİ/ASİSTANI	İNŞAAT İŞÇİSİ
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	TEMİZLİK GÖREVLİSİ
İNŞAAT ELEMANLARI KALIPÇISI (ELLE)	MAKİNECİ (DİKİŞ)	MÜŞTERİ HİZMETLERİ GÖREVLİSİ/ASİSTANI
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	İNŞAAT ELEMANLARI KALIPÇISI (ELLE)
KAMYON ŞOFÖRÜ	VERİ GİRİŞ KONTROL İŞLETMENİ	GÜVENLİK GÖREVLİSİ
SERVİS ŞOFÖRÜ (OKUL)	KASİYER	KAMYON ŞOFÖRÜ
TEMİZLİK İŞÇİSİ (EL İLE - CADDE, SOKAK, PARK VB.)	BÜRO İŞÇİSİ	SERVİS ŞOFÖRÜ (OKUL)
ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)	GÜVENLİK GÖREVLİSİ	MAKİNECİ (DİKİŞ)
BETONARME DEMİRCİSİ	TIBBİ SEKRETER	TEMİZLİK İŞÇİSİ (EL İLE - CADDE, SOKAK, PARK VB.)
MÜŞTERİ HİZMETLERİ GÖREVLİSİ/ASİSTANI	ÇAĞRI MERKEZİ TAKIM LİDERİ	ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)

Kaynak: İPA 2016

Bingöl ilinde en fazla açık iş olan meslekler; İnşaat İşçisi ,Temizlik Görevlisi , Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı , İnşaat Elemanları Kalıpçısı (elle), Güvenlik Görevlisi, Kamyon Şoförü, Servis Şoförü (okul), Makineci (dikiş), Temizlik İşçisi (el ile - cadde, sokak, park vb.), Şoför (yolcu taşıma) elemanıdır.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan meslekler ise Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı, Temizlik Görevlisi, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Veri Giriş Kontrol İşletmeni, Kasiyer, Büro İşçisi, Güvenlik Görevlisi, Tıbbi Sekreter, Çağrı Merkezi Takım Elemanı görevlisidir.

Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan meslekler de İnşaat İşçisi, Temizlik Görevlisi, İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle), Güvenlik Görevlisi, Kamyon Şoförü, Servis Şoförü (okul), Temizlik İşçisi (El ile - Cadde, Sokak, Park vb.), Şoför (Yolcu Taşıma), Betonarme Demircisi, Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı meslekleridir.

Tablo 26: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelikler

Beceriler	Kadın	Erkek	Farketmez	Genel Toplam
Takım Çalışması		1	1	1
İletişim ve İfade Yeteneği		3	2	2
Bilgisayar kullanımı		2	3	3
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe		1	4	4
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	4	5	5
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)			6	6
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme		5		7

Kaynak: İPA 2016

Kadın ve erkekler için genel toplama göre becerilerde öncelik sıralaması ilk iki sırada farklılık göstermektedir. Kadınlarda ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi iken, erkeklerde ilk öncelik Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe olarak tespit edilmiştir. Herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayan açık işlerde ise ilk öncelik Takım Çalışması becerisi olarak görülmektedir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Bingöl ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Şekil 24: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

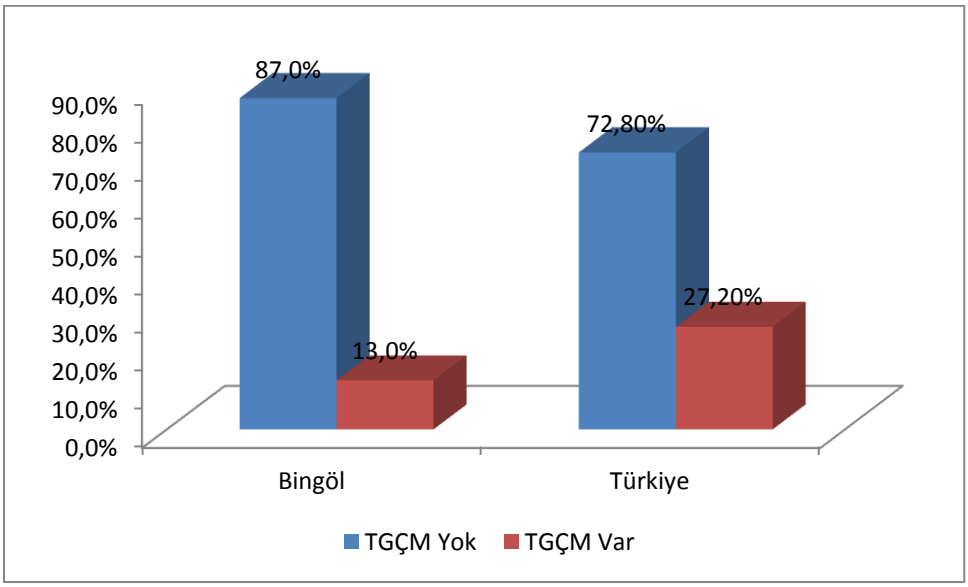

Kaynak: İPA 2016

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye geneli 20 + istihdamlı 95 bin 620 işyerine ulaşılmıştır. Bu işyerlerinden 25 bin 970 tanesinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Bingöl ilinde ise 20+ istihdamlı 165 işyeri çalışmaya cevap vermiş, bunlardan 23 tanesi temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 13 ile Bingöl ilinin eleman temininde ülke genelinden daha az güçlük çektiği görülmektedir.

Şekil 25: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

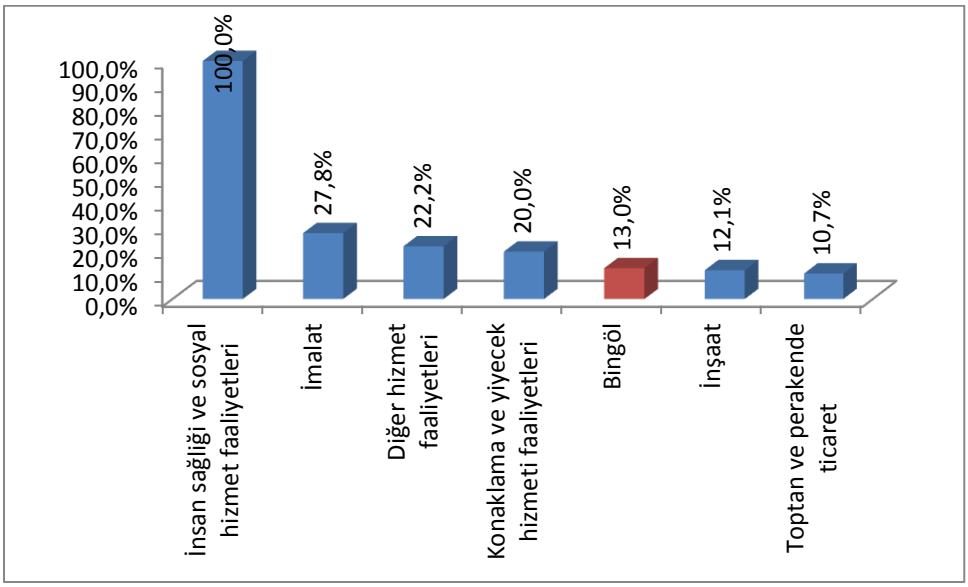

Kaynak: İPA 2016

Bingöl ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmetler Faaliyetleri işyerleri bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük

çektikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. İl geneline ait olan temininde güçlük çeken işyeri oranından (%13,0) daha aşağıda bulunan sektörler İnşaat ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörüdür. İnşaat sektörünün ildeki işyerlerinin yüzde 47'sini oluşturduğu düşünüldüğünde temininde güçlük çekilen mesleklerin söz konusu sektörde az bulunması önemlidir.

Tablo 27: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Satır Etiketleri	Evet
İmalat	122
Diğer hizmet faaliyetleri	101
İnşaat	24
Toptan ve Ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	7
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	6
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	5
BİNGÖL	**265**

Kaynak: İPA 2016

Bingöl ilinde 265 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları, sektör bazında incelendiğinde İmalat sektörü ve Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu iki sektörün temininde güçlük çektiği eleman sayısı, Bingöl ilinde toplam temininde güçlük çekilen sayının yüzde 84 'nü oluşturmaktadır. Söz konusu sektörlerde çalışan sayısının fazla olması sebebi ile temininde güçlük çekilen kişi sayısı da fazladır. Öyle ki Bingöl ilinde toplam çalışanların yüzde 26,6'sı bu sektörlerde çalışmaktadırlar. Araştırma sonuçlarına göre özellikle İmalat Sektörü, Türkiye geneli verilerde de sayısal olarak mevcut istihdamı en fazla olan ve eleman temininde de en çok güçlük çekilen sektör olarak karşımıza çıkmaktadır.

Şekil 26:

Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

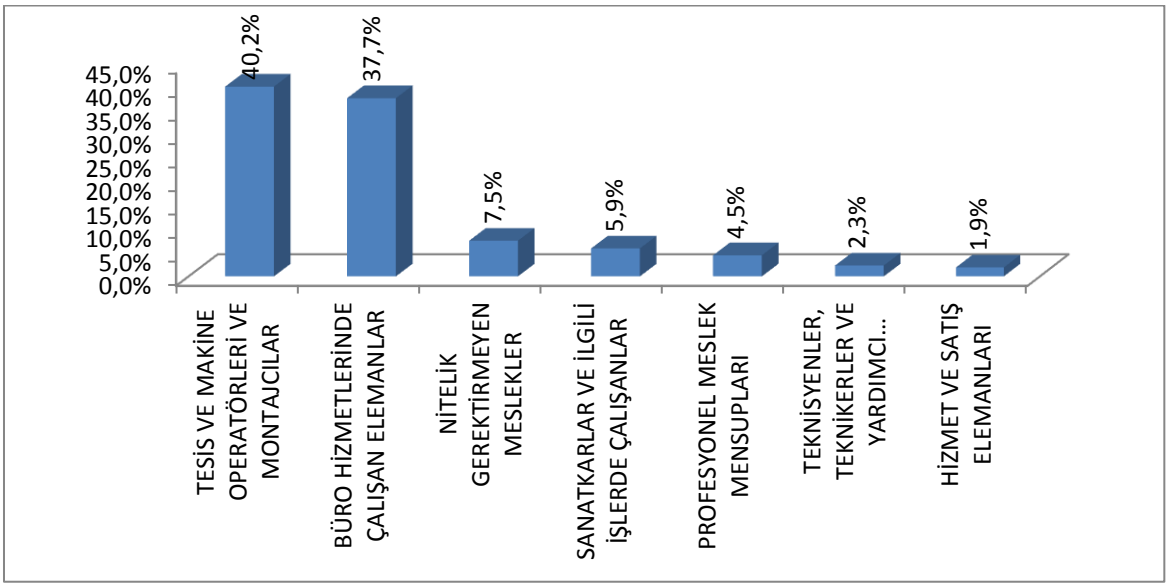

Kaynak: İPA 2016

Bingöl ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 106 kişi ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar işlerinde çalışanlar bu meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 40,2'si bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde de 20 + istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı en yüksek sırada Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar işlerinde çalışanlar olması, bu meslek grubunun ihtiyaçlarının sadece Bingöl ili ile sınırlı olmadığını göstermektedir. Bu meslek grubu hem ülke geneli hem de Bingöl ilinde eleman temininde güçlük çeken meslek grubudur.

Tablo 28: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

Meslekler	TGÇM Sayısı	TGÇM Oranı
MÜŞTERİ HİZMETLERİ GÖREVLİSİ/ASİSTANI	100	37,7%
MAKİNECİ (DİKİŞ)	100	37,7%
TAVUK DÖNER USTASI	20	7,5%
İNŞAAT ELEMANLARI KALIPÇISI (ELLE)	7	2,5%
SIVACI	7	2,5%
AŞÇI	5	1,9%
MUHASEBECİ	3	1,3%
ASANSÖR BAKIM VE ONARIM USTASI	2	0,9%
KEPÇE OPERATÖRÜ	2	0,9%
PAZARLAMACI	2	0,8%
BİNGÖL	265	100%

Kaynak: İPA 2016

Bingöl ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 100 kişi ile Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı mesleği ve Makine (Dikiş) Mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla 20 kişi ile Tavuk Döner Ustası, 7 kişi ile İnşaat Elamanları Kalıpçısı(Elle) meslekleri takip etmektedirler.

Şekil 27: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

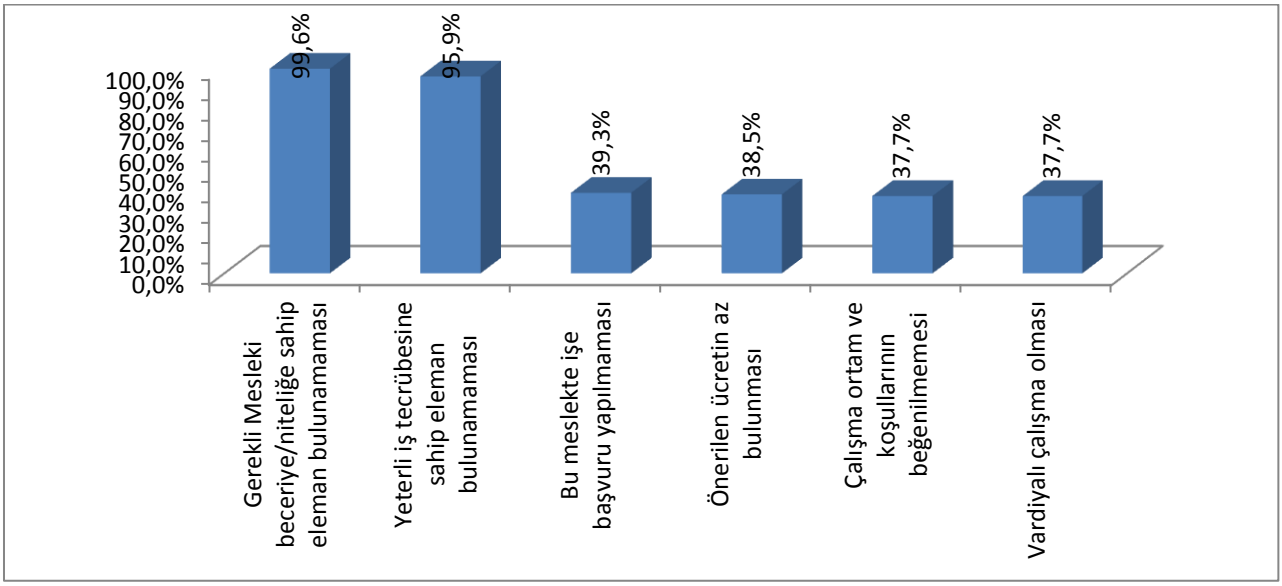

Kaynak: İPA 2016

Bingöl ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. Bu nedenle Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımı ile de benzerlik göstermektedir.

Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelenirken, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta birçoğunun bire bir aynı olduğu ifade edilmiştir. TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması gelmektedir. Öyle ki bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için gereken mesleki beceriye/niteliğe sahip bireyler sağlandığında sadece il geneli değil ülke çapında da talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Şekil 28: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri

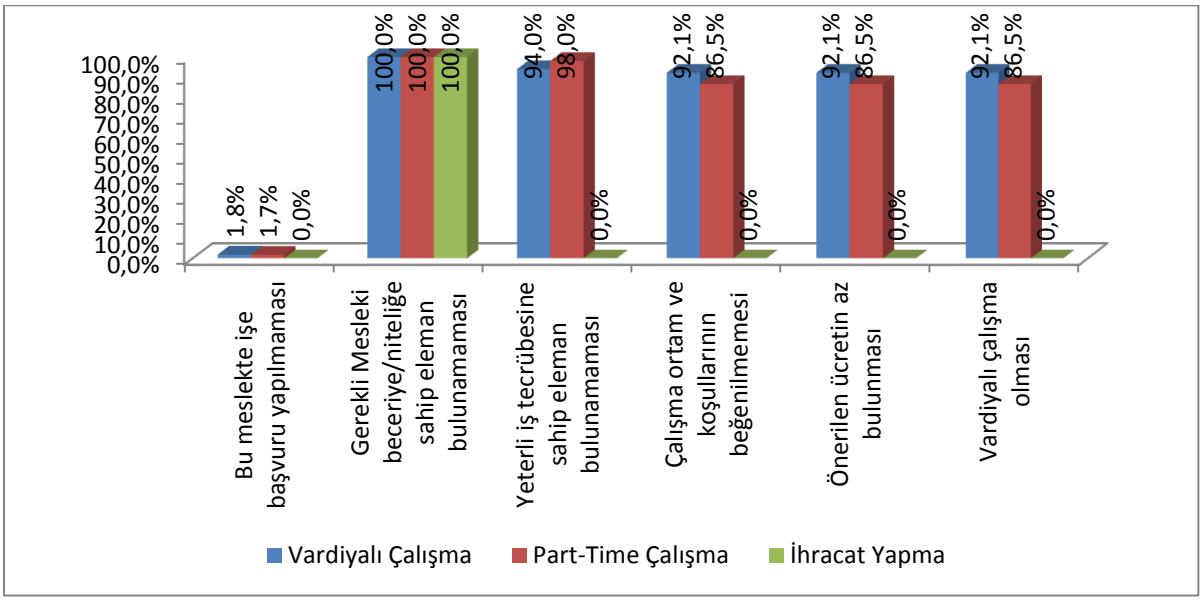

Kaynak: İPA 2016

Bingöl ilinde işyerlerinin part-time veya vardiyalı çalışanı olması, işyerinin ihracat yapıp yapmaması gibi işyeri durumuna göre eleman temininde güçlük çekme nedenlerine bakılacak olursa; her üç duruma sahip işyerlerinde de oranları değişmekle beraber TGÇM nedenlerinden ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. İhracat yapan işyerlerinde bu nedene ilişkin oranının yüzde 100 olarak hesaplanması ile biraz daha belirgindir. Ayrıca Bingöl ili hatta ülke geneli işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmelerinin de aynı nedene dayanması sebebiyle, bu husus genel bir problem halini almaktadır.

Tablo 29: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

Meslek Grupları	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/nitelliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması
BİNGÖL	39,3%	99,6%	95,9%	37,7%	38,5%	37,7%
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	8,8%	91,2%	72,1%	0,0%	0,0%	0,0%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	0,0%	100,0%	86,8%	0,0%	13,2%	0,0%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	32,9%	100,0%	67,1%	0,0%	0,0%	0,0%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	95,0%	100,0%	96,8%	0,0%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2016

Bingöl ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekme nedenlerine bakılacak olursa Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması ve Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması en çok tercih edilen nedenlerdendir.

Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ile Vardiyalı çalışma olması haricinde Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi göz ardı edilmiştir. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması nedeni Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda yüzde 95 gibi yüksek bir oranda yer almaktadır.

Tablo 30: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması
MÜŞTERİ HİZMETLERİ GÖREVLİSİ/ASİSTANI	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
MAKİNECİ (DİKİŞ)	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
TAVUK DÖNER USTASI	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İNŞAAT ELEMANLARI KALIPÇISI (ELLE)	0,0%	100,0%	84,5%	0,0%	15,5%	0,0%
SIVACI	0,0%	100,0%	84,5%	0,0%	15,5%	0,0%
AŞÇI	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
MUHASEBECİ	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
ASANSÖR BAKIM VE ONARIM USTASI	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
KEPÇE OPERATÖRÜ	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
PAZARLAMACI	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	39,3%	99,6%	95,9%	37,7%	38,5%	37,7%

Kaynak: İPA 2016

Bingöl İlinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı, Makineci(Dikiş), Tavuk Döner Ustası, İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle), Sıvacı, Aşçı, Muhasebeci, Asansör Bakım ve Onarım Ustası, Kepçe Operatörü ve Pazarlamacı meslekleri temininde güçlük çekilme nedenlerinin en yüksek oranda Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması olduğu görülmektedir. Kepçe Operatörü mesleğinin

ise temininde güçlük çekilmesinin tek bir nedeni olduğu tablodan görülmekte olup Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması neden olarak belirlenmiştir.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yıl öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Bingöl ilinde 2016 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 17,7’si istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Bingöl ilinde işverenlerin yüzde 6,5 ‘i istihdamın artacağını öngörmüştür. İşverenlerin yakın dönemde istihdam artışına olumlu baktıkları görülmektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinden düşük olup yüzde 1,3 olarak öngörülmüştür.

Tablo 31: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

sektörler	Artış	Azalış	Fikrim Yok	Değişmeyecek
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
İmalat	16,7%	0,0%	72,2%	11,1%
İnşaat	5,4%	1,3%	82,5%	10,8%
Toptan ve Ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	3,6%	0,0%	89,3%	7,1%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	11,3%	77,5%	11,3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	91,7%	8,3%
Eğitim	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	50,0%	0,0%	50,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	22,2%	0,0%	55,6%	22,2%
Genel Toplam	6,5%	1,3%	82,6%	9,7%

Kaynak: İPA 2016

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Diğer Hizmet Faaliyetleri İle İmalat Sektörlerinde olduğu görülmektedir. Özellikle İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründeki mevcut işyerlerinin yaklaşık yarısının istihdamın artacağı yönünde tahminde bulunması, bu sektörlerin önümüz yıl Bingöl'de işgücü piyasasında önemli ölçüde dalgalanmalar oluşturabileceğini göstermektedir.

Sektörlerin istihdam eğiliminde dikkat çeken diğer bir husus ise Finans ve Sigorta Faaliyetleri ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, Madencilik ve taş ocakçılığı ve Eğitim sektörlerinde bulunan tüm işyerleri gelecek dönem için herhangi bir öngörüde bulunamamışlardır.

Tablo 32: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NİDO
İmalat	54	6,4%
İnşaat	27	0,7%
Toptan ve Ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	1	0,2%
Ulaştırma ve depolama	-169	-33,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	4	3,2%
Diğer hizmet faaliyetleri	302	19,4%
TOPLAM	219	2,4%

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde 20 + istihdamlı işyerlerinde 2017 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2016 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 2,8 artacağı beklenmekte olup Bingöl 'de ise bu oran, yüzde 2,4 olup ülke geneli ile benzerlik göstermektedir.

Diğer hizmet faaliyetleri, İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, İmalat, İnşaat Toptan ve ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı Faaliyetler sektörlerin tümünde artış beklenirken, Ulaştırma ve Depolama Sektöründe ise azalma öngörülmektedir. Bingöl'de beklenen istihdam artışının yarısından fazlasının Diğer Hizmet Faaliyetleri Sektöründe gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Net istihdam değişim oranlarına göre ise çalışan sayılarındaki farklılık, bu sıralamayı değiştirmektedir. Öyle ki en yüksek net istihdam değişim oranı, Ulaştırma Ve Depolama Sektörüne ait iken Toptan ve Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı Sektörü sıralamada daha alt sıralarda yer almakla beraber en düşük net istihdam değişim oranının yine bu sektöre ait olduğu görülmektedir.

Tablo 33: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

MESLEK GRUPLARI	Net İstihdam Değişimi	NİDO
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	300	25,7%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	-2	-0,2%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	36	1,6%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	9	2,0%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	14	0,8%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	2	0,3%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	-139	-7,3%
GENEL TOPLAM	219	2,4%

Kaynak: İPA 2016

Bingöl İlinde Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişiminin en fazla olduğu meslek gurubu Büro Hizmetleri mesleği grubunda çalışan elemanlar olup, onu takip eden meslekler; Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar mesleği ve Nitelik Gerektirmeyen meslekler grubudur

En az değişim gösteren meslekler ise Hizmet Ve Satış Elemanları İle Teknisyenler, teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları takip etmektedir

Tablo 34: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
MÜŞTERİ HİZMETLERİ GÖREVLİSİ/ASİSTANI	SERVİS ŞOFÖRÜ (OKUL)
MAKİNECİ (DİKİŞ)	SIHHİ TESİSATÇI
TAVUK DÖNER USTASI	ELEKTRİK TESİSATÇISI-BİNA
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	GÜVENLİK GÖREVLİSİ
İNŞAAT ELEMANLARI KALIPÇISI (ELLE)	ŞANTİYE ŞEFİ-İNŞAAT
SIVACI	
BETON VE BETONARME KALIPÇISI	
BETONARME DEMİRCİSİ	
İNŞAAT MÜHENDİSİ	
ISI YALITIMCISI	

Kaynak: İPA 2016

Bingöl ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen meslekler sırasıyla, Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı, Makineci (Dikiş),Tavuk Döner Ustası, Beden İşçisi (İnşaat),İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle),Sıvacı Beton Ve Betonarme Kalıpçısı, Betonarme Demircisi, İnşaat Mühendisi, Isı Yalıtımcısı; Servis Şoförü (Okul), Sıhhi Tesisatçı, Elektrik Tesisatçısı-Bina, Güvenlik Görevlisi ve Şantiye Şefi-İnşaat mesleklerinde ise azalış beklenmektedir.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Tavuk Döner Ustası, Beden İşçisi (İnşaat), İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)ve İnşaat Mühendisi gibi bazı mesleklerde istihdam artışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Buradan Bingöl ili için bu mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Bunun yanı sıra Bingöl ilinde istihdam artışı beklenen Makineci(Dikiş), Beden İşçisi(İnşaat) Meslekleri, Türkiye geneli 20+ istihdamlı işyerlerinde de istihdam artışı beklenen ilk on meslek içerisinde yer almaktadır. Bu minvalde hem Bingöl ili için hem de ülke geneli için bu mesleklerde daha fazla istihdam sağlanacağı öngörülmektedir.

Şekil 29: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO

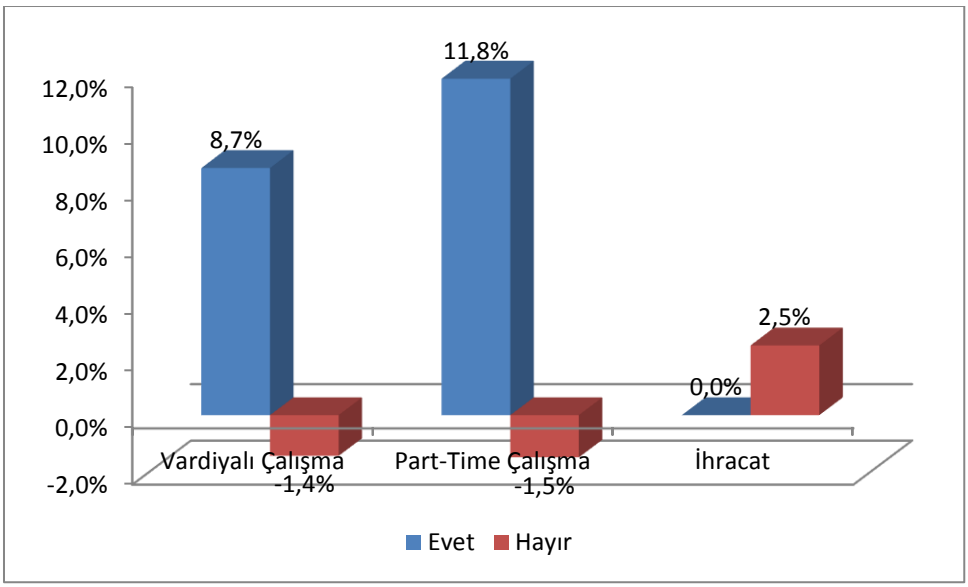

Kaynak: İPA 2016

İşyeri özellikleri bakımından net istihdam değişim oranlarına bakıldığında vardiyalı çalışma, part-time çalışma özelliğine sahip işverenlerin benzer eğilimler sergilediğini görmekteyiz, ihracat çalışma diğer ikisinden farklılık göstermektedir. Bingöl ili için ihracat sektöründe net istihdam değişimi beklenmemektedir.

Bu sonuç, Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerleri için de geçerli olup ülke geneli yüzde 2,8 net istihdam değişim oranından, bu üç özellikten birine sahip olan işyerlerinin net istihdam değişim oranları, daha düşük olarak hesaplanmıştır.

Şekil 30: İşverenlerin Bir Yıl Sonraki İstihdam Değişim Beklentilerine Göre Beş Yıl Sonraki Beklentileri

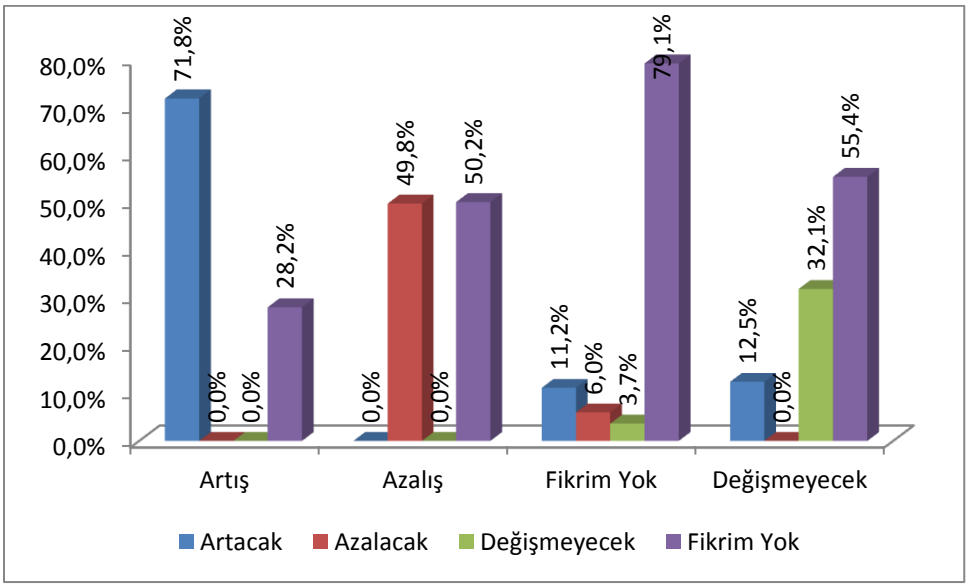

Kaynak: İPA 2016

Bingöl ilinde işverenlerin bir yıl sonraki istihdam değişim beklentilerine göre beş yıl sonraki istihdam değişim beklentileri incelendiğinde işveren beklentilerinin birbirleriyle örtüştükleri görülmektedir. Bir yıl sonrası için istihdam artışı bekleyen işverenler toplam işverenlerin yüzde 6,5'ini oluşturmaktadır. Bir yıl sonra artış bekleyen işverenlerin ise yüzde 71,8 'i beş yıl sonrası için artış beklediği görülmekte iken azalış beklentisi görülmemektedir.

Bir yıl sonrası için istihdam azalışı bekleyen işverenler toplam işverenlerin yüzde 1,3'nü oluşturmaktadır. Önümüzdeki dönemde istihdam azalışı bekleyen işverenlerin yüzde 49,8' i beş yıl sonrası için de azalış beklemektedir. Bunun yanı sıra kısa vadede istihdam azalışı bekleyen işverenlerin yüzde 50,2'si beş yıl sonrası için fikirlerinin olmadığını söylemektedirler.

Önümüzde ki dönemde istihdamın değişmeyeceğini ifade eden işverenler, toplam işverenlerin yüzde 9,7 'sini oluşturmaktadırlar. Bunlardan yüzde 32,1'lik kısmı ise hem kısa vadede hem de beş yıl sonrasında yine istihdamın mevcut durumunu koruyacağını ifade etmişlerdir.

İşverenlerin yüzde 82,6'lık kısmı ise bir yıl sonrası için istihdam artışı/azalışı hakkında herhangi bir öngörülerinin olmadığını beyan etmişlerdir. Önümüzdeki dönem için öngörüsü olmayanların da yüzde 79,1'i uzun vadede de herhangi bir tahminde bulunamamışlardır.

Bu minvalde araştırma sonuçlarına göre işverenlerin bir yıl sonraki istihdam değişim beklentileri ile beş yıl sonraki beklentileri birbirleriyle tutarlı olup önümüzdeki dönem için işveren hangi beklenti içindeyse beş yıl sonra da aynı eğilimde olduğu anlaşılmaktadır.

SONUÇ

Bingöl ili İşgücü Piyasası Analizi raporunun temel yaklaşımı işsizliğin azaltılması ve istihdamın arttırılmasına yönelik aktif İşgücü programlarının ve istihdam politikaların geliştirilmesine yardımcı olmak işsizlerin işgücü piyasasına uyumunu sağlamaktır. Bu doğrultuda ele alınacak temel husus işgücü arz ve talep dengesini sağlamaktır.

İstihdamın en önemli unsuru mevcut iş olanaklarıdır. Bölgede eleman ihtiyacı olan mesleklerin belirlenerek ve bireylere bu doğrultuda eğitim verilerek nitelik kazanan bireylerin istihdama katılması sağlanmalıdır.

İşgücü piyasası analizi sonucunda bazı mesleklerde eleman bulunamaması veya işin gerektirdiği niteliklere sahip olmayan elemanların olması piyasada sıkıntılar doğurmakta ve arz talep dengesi kurulamamaktadır.

2016 yılı 8 Nisan – 6 Mayıs tarihleri arasında Bingöl ilinde gerçekleştirilen İşgücü Piyasası Analizi kapsamında ziyaret edilen 244 işyerinden 165'i ile görüşülmüştür. Bu 165 işyerinde toplam 9 bin 15 kişi istihdam edilmektedir. Toplam çalışanlar içerisinde erkeklerin istihdam oranı yüzde 84,9 kadınların istihdam oranı ise yüzde 15,1'dir. Çalışan oranlarından da anlaşılacağı üzere sayısal olarak çalışan erkeklerin sayısı, çalışan kadınların yaklaşık 5,5 katı kadardır.

Yapılan araştırmalara göre Bingöl ilinde çalışan sayısının en fazla olduğu sektörün İnşaat sektörü olduğu görülmektedir. İkinci sırada Diğer Hizmet Faaliyetleri, üçüncü sırada ise İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörü yer almaktadır.

Meslek gruplarına göre çalışanlar incelendiğinde en fazla istihdam edilen meslek grubunun Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubunda çalışanlar olduğu görülmektedir. İlimizde çoğu meslek grubunda erkek istihdamı kadın istihdamından fazla iken Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek mensupları meslek grubunda kadın istihdamı erkek istihdamından fazladır.

Bingöl ilinde çalışanların mesleklere göre dağılımında ilk 5 meslek İnşaat İşçisi, Temizlik Görevlisi, Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı, İnşaat Elemanları Kalıpçısı(Elle) ve Güvenlik Görevlisi meslekleridir.

Açık işi olan işyerleri dağılımına bakıldığında Bingöl ilinde yüzde 7,5'lik bir oran karşımıza çıkmaktadır. 165 işyerinden yüzde 92,5'i açık işi olmadığını belirtmiştir.

Bingöl ilinde Araştırma yaptığımız referans döneminde (8 Nisan – 6 Mayıs) temininde güçlük çekilen meslekleri sektörel bazda incelediğimizde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 106 kişi ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar işlerinde çalışanların bu meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 40,2'si bu meslek grubunda yer almaktadır. Bu sektörü Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar grubu izlemektedir.

İşgücü Piyasası Analizi çerçevesinde ilimizdeki işverenlere, 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle mevcut istihdamlarında artış ve azalış beklentileri sorulmuştur. Bingöl ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen meslekler sırasıyla, Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı, Makineci (Dikiş),Tavuk Döner Ustası, Beden İşçisi (İnşaat),İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle), Sıvacı Beton Ve Betonarme Kalıpçısı, Betonarme Demircisi, İnşaat Mühendisi, Isı Yalıtımcısı; Servis Şoförü (Okul), Sıhhi Tesisatçı, Elektrik Tesisatçısı-Bina, Güvenlik Görevlisi ve Şantiye Şefi-İnşaat mesleklerinde ise azalış beklenmektedir..

Sonuç olarak referans dönemi içinde gerçekleştirilen il işgücü piyasası talep araştırması ile amaç arz ve talep arasındaki dengeyi sağlamak istihdam yaratarak işsizliği minimize etmek gelecek dönemlerde politika ve planlama eğilimlerini belirlemeye yardımcı olmaktır.

KAYNAKÇA

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

EKLER

EK 1: 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

İŞKUR 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2016 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine 3.536 TL (üçbinbeşyüzotuzaltı Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :.....

Işyerinin Yasal Unvanı :.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....

MAHALLE :.....

CADDE/SOKAK :.....

İÇ/DIŞ KAPI NO :.....

TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı: ..... Unvanı :.....

Tarih : ..... Telefonu : .....

E-Posta :..... İmza/Kaşe: .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

(Cevabınız Hayır ise 4. Soruya geçebilirsiniz)

Evet ☐ Hayır ☐

(..... Yılından bu yana)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.

(Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Talebi ☐ İşbaşı Eğitim Programları ☐

Çalışanların Mesleki Eğitimi ☐ Mesleki Eğitim Kursu ☐

Kısa Çalışma Ödeneği ☐ Danışmanlık ve Yönlendirme ☐

4) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

5) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde kısmi süreli (part-time) çalışanın olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

BÖLÜM I-MEVCUT İSTİHDAM

7) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER 8)Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz? 8.1)Eleman aramıyoruz ☐ ⇨ 9.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Çıraklık 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Fark etmez	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Fark etmez	Talep Edilen Beceriler * 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe			Ilgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz ** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Özel İstihdam Büroları			Açık Işiniz Için Ne Kadar Süredir Eleman Arıyorsunuz? 1. 0-30 Gün 2. 31-89 Gün 3. 90+ Gün
				1	2	3	1	2	3	

*Önem derecesine göre EN FAZLA 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)

**Kullandığınız arama kanallarından EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

5

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2017 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

9) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	9.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.

9.1) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

10)30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	10.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

11) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

11.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ ➡ **12.Soruya Geçiniz.**

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortamı ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek Işaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

12) 5 yıl sonra işyerinizde çalışan sayısının ne yönde olmasını bekliyorsunuz?

Artacak ☐ Azalacak ☐ Değişmeyecek ☐ Fikrim Yok ☐

13) 5 yıl sonra içinde bulunduğunuz sektörün durumunun nasıl olacağını bekliyorsunuz?

Daha iyi olacak ☐ Daha kötü olacak ☐ Değişmeyecek ☐ Fikrim Yok ☐

14) 5 yıl içerisinde sektörünüzü değiştirmeyi düşünüyor musunuz?

Evet, düşünürüm ☐ Hayır, düşünmem ☐

15) İşbaşı Eğitim Programlarından yararlanma süresinin 6 aydan 12 aya çıkarılmasının istihdama etkisinin nasıl olacağını düşünüyorsunuz.

Artacak ☐ Azalacak ☐ Değişmeyecek ☐

16) Doğum sonrası Yarı Zamanlı Çalışmanın kadın istihdamını ne yönde etkileyeceğini belirtiniz.

Kadın istihdamını Arttıracak ☐ Kadın İstihdamını Azaltacak ☐ Değişmeyecek ☐

2016 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşveren/İşveren Temsilcisi görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri:

8

EK 2: ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ VE ÖRNEK SAYILARI

İl Adı	2_9	10_19	20+	Genel Toplam
ADANA	296	80	2.123	2.499
ADIYAMAN	25	19	349	393
AFYONKARAHİSAR	69	23	630	722
AĞRI	13	6	192	211
AKSARAY	44	10	326	380
AMASYA	33	8	257	298
ANKARA	976	446	6.765	8.187
ANTALYA	526	193	3.271	3.990
ARDAHAN	5	66	22	93
ARTVİN	20	3	120	143
AYDIN	154	36	960	1.150
BALIKESİR	174	58	1.070	1.302
BARTIN	18	9	221	248
BATMAN	20	21	498	539
BAYBURT	11	62	36	109
BİLECİK	26	9	222	257
BİNGÖL	14	15	244	273
BİTLİS	14	12	193	219
BOLU	44	13	274	331
BURDUR	34	10	225	269
BURSA	468	164	4.579	5.211
ÇANAKKALE	84	26	375	485
ÇANKIRI	20	5	115	140
ÇORUM	60	26	444	530
DENİZLİ	157	52	1.527	1.736
DİYARBAKIR	67	48	1.267	1.382
DÜZCE	51	19	442	512
EDİRNE	47	17	288	352
ELAZIĞ	48	31	544	623
ERZİNCAN	25	12	149	186
ERZURUM	53	24	473	550
ESKİŞEHİR	100	24	489	613
GAZİANTEP	231	71	1.799	2.101
GİRESUN	33	18	311	362
GÜMÜŞHANE	13	58	65	136
HAKKARİ	5	62	68	135
HATAY	145	42	1.109	1.296
IĞDIR	13	3	104	120
ISPARTA	44	15	307	366
İSTANBUL	3.655	1.289	7.670	12.614
İZMİR	791	241	5.760	6.792

KAHRAMANMARAŞ	77	46	845	968
KARABÜK	28	6	263	297
KARAMAN	27	10	211	248
KARS	13	106	82	201
KASTAMONU	38	20	313	371
KAYSERİ	177	53	1.690	1.920
KIRIKKALE	28	8	204	240
KIRKLARELİ	45	16	311	372
KIRŞEHİR	16	10	154	180
KİLİS	6	62	73	141
KOCAELİ	252	100	3.160	3.512
KONYA	261	69	2.174	2.504
KÜTAHYA	56	16	473	545
MALATYA	64	26	639	729
MANİSA	195	42	1.173	1.410
MARDİN	19	25	581	625
MERSİN	187	66	1.924	2.177
MUĞLA	218	69	1.046	1.333
MUŞ	13	11	193	217
NEVŞEHİR	38	13	340	391
NİĞDE	46	13	241	300
ORDU	75	28	537	640
OSMANİYE	36	14	411	461
RİZE	28	19	308	355
SAKARYA	133	36	949	1.118
SAMSUN	147	35	1.054	1.236
SİİRT	8	12	166	186
SİNOP	29	5	143	177
SİVAS	62	26	513	601
ŞANLIURFA	86	75	1.191	1.352
ŞIRNAK	5	25	293	323
TEKİRDAĞ	139	46	1.455	1.640
TOKAT	44	20	372	436
TRABZON	91	50	1.058	1.199
TUNCELİ	6	77	48	131
UŞAK	41	20	438	499
VAN	43	23	549	615
YALOVA	33	10	318	361
YOZGAT	36	13	224	273
ZONGULDAK	59	17	457	533
Genel Toplam	**11.531**	**4.684**	**72.751**	**88.966**

EK 3- TANIM VE KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Aktif Kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 12 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıt.

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır. (İŞKUR)

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Çalışma Çağındaki Nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

Genç İşsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç İşsizlik Oranı : 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

$$Genç\ İşsizlik\ Oranı = \frac{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşsiz}{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşgücü\ Arzı\ (İstihdam + İşsiz)}$$

Genç Nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Eğitim Durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana gruplar aşağıdadır:

1. Okuma yazma bilmeyen

2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen

3. İlkokul

4. İlköğretim

5. Ortaokul veya mesleki ortaokul

6. Genel Lise

7. Mesleki veya teknik lise

8. Yüksek öğretim

Eğitim Seviyelerine Göre İşgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

Eksik İstihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

İktisadi Faaliyetlere Göre İstihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık
B	Madencilik ve Taş Ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı
E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı
H	Ulaştırma ve Depolama

I	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
J	Bilgi ve İletişim
K	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
L	Gayrimenkul Faaliyetleri
M	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri
N	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
O	Kamu Yönetimi ve Savunma
P	Eğitim
Q	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
R	Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor
S	Diğer Hizmet Faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal Ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar Arası Örgütler Ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

İstihdam Edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\text{İ}stihdam\ Oranı = \frac{Toplam\ \text{İ}stihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İş Başında Olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş Başında Olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İşe Yerleştirme: İş arayanların Kurumca işe yerleştirilmesidir.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

$$\text{İ}ş\text{g}\ddot{\text{u}}\text{c}\ddot{\text{u}} = \text{İ}stihdam\ Edilenler + \text{İ}ş sizler$$

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır. Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması: İŞKUR tarafından 8 Nisan-6 Mayıs tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2014 yılı kayıtlarıdır.

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Katılım\ Oranı = \frac{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı\ (\text{İ}stihdam + \text{İ}ş siz)}{Kurumasal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

İşgücüne Dahil Olmayan (İnaktif) Nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır. İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş Aramayıp Çalışmaya Hazır Olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

> ***1.1. İş Bulma Ümidi Olmayanlar:*** Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

$$\text{İş}gücü\text{ne } Dahil\ Olmayan\ N\ddot{u}fus\ Oranı = \frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\ddot{u}fus - \text{İş}g\ddot{u}c\ddot{u}}{Kurumsal\ Olmayan\ N\ddot{u}fus} \times 100$$

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik Oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\text{İş}sizlik\ Oranı = \frac{\text{İş}siz}{\text{İş}g\ddot{u}c\ddot{u}\ Arzı(\text{İ}stihdam + \text{İş}siz)} \times 100$$

İşteki Durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet

sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

Kayıt Dışı İstihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt Dışı istihdam Oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$Kayıtdışı\ İstihdam\ Oranı = \frac{Kayıtdışı\ İstihdam}{Toplam\ İstihdam} \times 100$$

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı İşgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Kurumsal Olmayan Nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal Olmayan Çalışma Çağındaki Nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Mesleklere Göre İstihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) ISCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. ISCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş Bağımlılık Oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

$$\boldsymbol{Ya\text{ş}\ Ba\text{ğ}ml\text{ı}l\text{ı}k\ Oran\text{ı}} = \frac{0 - 14\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus + 65\ Ya\text{ş}\ ve\ \text{üst}\text{ü}\ N\text{ü}fus}{15 - 64\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yerel Birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Yetersiz İstihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Zamana Bağlı Eksik İstihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.